

APOCALIPSIS

Tachi Ak'õrepa k'awapida San Juanmaa

San Juan, Jesucristopa jirir'eradapa na libro Apocalipsis apata p'ãji. Apocalipsis jara k'inia bi Tachi Ak'õrepa k'awapida. Juanpa na pedee p'ãji Cristode ijãapataarã ùraait'ee, Cesarpa ãra miapi iru bada perã ichi jua ek'ari. Na p'ãdade Juanpa jara bi Tachi Ak'õrepa unupida ichimaa k'ãimok'araa pik'a bide, Patmos islade bak'ãri. Made Ak'õrepa unupiji ichia ooit'ee bi netuara eere p'anirã p'oyaait'ee.

Naapiara Juanpa jara bi Jesucristopa na pedee k'awapida ichi ángel k'ap'ia pari (cap. 1.1-3). Ijãapataarãmaa saludaap'eda, jara bi ichia Jesucristo unuda mãik'aapa ichia Cristopa jara pëida p'ã bi Ásia eujãdepema Cristode ijãapataarã chip'epata siete p'anirãmaa (caps. 1.4-3.22). Jara bi ichia Tachi Ak'õre rey su-ak'i beepari unuda (cap. 4); joip'aruk'a bi pirat'ida unuda mãik'aapa Oveja Chak'e unuda (cap. 5). Jara bi ma joip'aruk'a bi k'arada siete unuda mãik'aapa ichia unuda ma Oveja Chak'epa ma k'arada chaa ogat'aak'ãri (caps. 6.1-8.1). Jara bi ichia unuda angeleerãpa trompeta seis chaadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'achia oopii naaweda na p'ek'au eujãdepemaarãmaa (caps. 8.2-9.21); ichia ángel unuda joip'aruk'a k'aipée bi ome (cap. 10) mãik'aapa ichia unuda Ak'õre pedee jarapataarã omé it'ariipa chedak'ãri na p'ek'au eujãdee mãik'aapa ma seis eerepema trompeta

chaak'ãri (cap. 11). Jara bi wëra je choma bi ome pajãde unuda (cap. 12); nemïsia ne-animal k'achia ome unuda (cap. 13); Oveja Chak'e unuda ciento cuarenta y cuatro mil judiorã ome (cap. 14.1-5); angeleerã unuda ãrapa na p'ek'au eujãdepemaarã k'achia oodak'ãri (cap. 14.6-20); k'ari ùrida mãik'aapa angeleerã siete unuda (cap. 15). Unuji awaraa ne-inaa siete p'asadap'edaa na p'ek'au eujãdepemaarãmaa, angeleerãpa p'arat'u weedak'ãri mãirã ïri (cap. 16). Jara bi Babilónia p'uuru unuda (cap. 17) mãik'aapa Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jõpida (caps. 18.1-19.5). Jara bi Oveja Chak'e miak'ãida fiesta unuda mãik'aapa sãga pait'ee Cristo waya chek'ãri (cap. 19.6-21). Jara bi Tachi Ak'õrepa Netuara Poro Waibia p'oyaada (cap. 20.1-10) mãik'aapa sãga jõmaweda eperãarã panadait'ee Tachi Ak'õre su-ak'i beepari t'orroo bi k'ïrapite (cap. 20.11-15). Ichiaba jara bi sãga pait'ee Tachi Ak'õrepa ooit'ee bi eujã chiwidi mãik'aapa Jerusalén p'uuru chiwidi (caps. 21.1-22.5). T'ëepai jara bi na p'ãda leerutaarãpa oopataadamerã na ùraade jara bik'a mãik'aapa ichita Cristode ijãapataadamerã (cap. 22.6-21).

Jesucristopa k'awapida

¹ Na p'ãdade mi, Juanpa jara bi Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'awapida Jesucristomaa. K'awapiji ichia na ewari ooit'ee bi, Jesucristopa jõdee ichideerãmaa mãga k'awapimerã. It'ariipa Cristopa pëiji ichi ángel mïmaa, mi iru mimiapari perã.

² Na p'ãdade mia jara bi Tachi Ak'õrepa mïmaa unupida, ichia mïmaa jara pëida mãik'aapa Jesucristopa mïmaa jarada.

³ Tachi Ak'õrepa pia ak'iit'ee na p'ãda leerupa awaraarã taide, ichia jara pëida perã. Ichiaba pia ak'iit'ee na p'ãdade jara bi ùridap'eda, oo p'anipa aide ùraa bik'a, ma jõma ooit'ee taarã-e perã.

Juanpa Ásia eujãdepema ijãapataarãmaa jarada

⁴ Mi, Juanpa nãga p'ã pëiru parã Ásia eujãdepema ijãapataarãmaa, siete chip'epataarã chaachaa.

Mia it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa parã pia ak'i bapariimerã. Mãgã k'ãiwee p'anapataadait'ee. Tachi Ak'õre ichita bapari; ichita bapachi mãik'aapa ichita cheit'ee. Mia ichiaba iidi bi Tachi Ak'õre Jaurepa parã k'aripamerã. Iru jaure siete pik'a bi Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'irapite.

⁵ Ichiaba mia iidi bi Jesucristopa parã k'aripamerã. Iruata wãara jarapari Tachi Ak'õrepa jara bi. Iruata piup'eda, naapiara chok'ai p'irabaiji ichita bapariit'ee. Na p'ek'au eujãdepema reyrã jõmaweda p'anapata iru jua ek'ari. Iruata tachi k'inia iru bapari. Mapa tachi uchiapiji tachia p'ek'au k'achia oopata jua ek'ariipa. Mãga ooji iru waa bat'ada k'aurepa kurusode piuk'ãri tachi pari.

⁶ Iruata tachi ichideerã papiji ichi Ak'õremaa p'aareerãk'a it'aa t'ipataadamerã eperãarã pari. Mapa jaradãma: "Jesucristo ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara bapariit'ee." ¡Amén!

⁷ ¡Ûríti! Iru cheit'ee jãrarade. Maapai jõmaarãpa iru unudait'ee; iru supidap'edaarã paara. Na p'ek'au eujãdepema to

bee chaa eperãarã jarajëedait'ee waaweepa,
 irua ãchi miapiit'ee jãak'aapa ãchia p'ek'au
 k'achia oopata k'aurepa. Mãga pait'ee.
 Amén.' (Dn 7.13)

⁸ Tachi Ak'õre Waibiapa jara bi:

—Mita Alfa; nejõmaata naa. Ichiaba mita Omega;
 nejõmaata t'ëe. Mita jõmaarã Waibia. Mi ichita
 bapari; ichita bapachi mãik'aapa ichita cheit'ee.

Juanpa Jesucristo unuda k'ãimok'araa pik'a bide

⁹ Mi, Juan, parã ñpema Cristo k'aurepa, parãk'a
 mi t'ãri a-ba bapari perã iru ome. Mi ichiaba parã
 k'õp'ãyo, tachi auk'a wãdait'ee perã Ak'õre truadee
 mãik'aapa ñraweda tachi auk'a choopata perã Je-
 sude ijãa p'anide, tachi jiri p'anì mïda miapidait'ee
 ma k'aurepa. Mi Patmos islade pëijida Tachi Ak'õre
 Ñraa jarateepachi perã mãik'aapa Jesupa ooda jara-
 teepachi perã.

¹⁰ Mama bide tomia ewate it'aa t'ïmaa baji Tachi
 Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Mãga nide k'ãimok'araa
 pik'adachi. Mi ãpíteik'a eereepa ùriji eperã golpe
 pedeeru, trompeta golpe jïwaaparik'a.

¹¹ Mãgaji:

—P'ãji pia unuru maap'eda pëiji ijãapataarã
 chip'epata bee chaa nãgí siete p'uurude: Éfeso,
 Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadelfia,
 Laodicea p'uurudee auk'a.

¹² Mãga ùrik'ãri, p'irrabaiji ak'it'ee k'aipata
 mïmaa mãga jara bi. Unuji lámpara bipata siete,
 awara-awaraa bainí bi. Mãgí chaachaa nëedee
 ooda paji.

13 Māgí esajĩak'a unuji eperāk'a. P'aru teesoo jĩ baji. K'irride ne-inaa nēedee ooda jĩ baji. Nērabai baji ichi t'ūade.

14 Ichi puda t'o-t'oo baji, oveja k'arak'a maa-e pīrā nievek'a. Chi tau urua nībaji t'ipitauk'a.

15 Chi b̄ri jida urua baji, bronce irradak'āri uru- aparik'a. Chi otau ūriji to k'ida chaaree j̄waaparik'a.

16 Ichi jua juaraare lucero siete iru baji. Chi it'aideepa uchijai espada choma, k'īraichaa weda p'ewedee bi. Chi k'īra urua nībaji ak'ōrejīru imat'ipa urua nībaparik'a.

17 Mia iru unuk'āri, eujāde baainaji iru k'īrapite m̄ik'aapa piudak'a baibeeji. Māpai irua mi t'ōbajji ichi juarapa m̄ik'aapa mimaa māgaji:

—P'eranáaji. Mi nejōmaata naa m̄ik'aapa nejōmaata t'ēe.

18 Miata eperāarā chok'ai p'anapipari. Na p'ek'au eujāde bide mi jai-idaaji. Mamīda chok'ai p'irabajji, maadak'āriipa ichita bapariit'ee. Mia llavek'a iru bi piudap'edaarāmāi ewait'ee. Madeepa eperāarā uchiapii m̄ik'aapa āra k'aripai ichiaba chok'ai p'irabaidamerā ichita p'anapataadait'ee mi ome. Maa-e pīrā, k'inia-e pīrā, āra māgá uchiapi-e pait'ee.

19 Maperā p'āji pia unuru, ĩrá ne-inaa wāyaa n̄bi m̄ik'aapa ne-inaa t'ēepai wāyaait'ee bi.

20 Pia unu bi ne-inaa Tachi Ak'ōrepa waide unupi-e pada apidaamaa: na lucero siete mi jua juaraare m̄ik'aapa jā lámpara b̄pata siete nēedee ooda. Na lucero siete jara k'inia bi angeleerā siete bida ijāpataarā chip'epata siete aba-abaa

ak'idamerã. Jõdee jã lámpara b̄ipata siete jara k'inia b̄i ma ijãapataarã chip'epatamãi siete.

2

Cristopa jara p̄eida Éfeso p'uurudepema ijãapataarãmaa

¹ Māpai irua m̄imaa m̄āgaji:

—Nāgí pedee p'ã p̄eiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel p̄eidamaa Éfeso p'uurudepema ijãapataarã ak'imerã:

Nāga jara b̄i ma lucero siete iru b̄ipa ichi juaraare, b̄i misa ma lámpara b̄ipata siete n̄eedee ooda ome.

² Mia k'awa b̄i parã Efesodepemaarã p'anapata. Pia mimiapata seewa-idaa beerã t'ĩunaadamerã p̄achi t'ãide m̄aik'aapa pia choopata m̄ide ijãa p'anide. K'awa b̄i parãpa chooda-e, t'ãri k'achia-idaa beerã t'ĩu k'inia p'anadak'ãri p̄achi t'ãide. Mãirãpa seewata taita Cristopa p̄eidada adak'ãri, parãpa ak'ipachida ãchia jarateepata, k'awaa atarutamaa ãchi seewa-idaa bee.

³ Maapai parãpa choopachida, m̄airãpa nepira jiripachida m̄ida parã ome. S̄e-ee m̄ágá choopachida, nepirade baajida m̄ida m̄ide ijãa p'ani k'aurepa.

⁴ M̄ágá choopachida m̄ida, mia pia ak'i-e n̄ágí ne-inaa parãpa oopata. Mi m̄aik'aapa p̄achi k'õp'ãyoorã k'inia iru p'anada-e naawedape-mak'a.

⁵ K'irãpáti s̄aga p'anapachida ewaa m̄ide ijãadak'ãri. Parãpa ne-inaa k'achia oopata oo amáati m̄aik'aapa t'ãriipa jõma oopatáati naawedapemak'a, m̄i k'inia iru p'anadairã

māik'aapa pāchi k'ōp'āyoorā k'inia iru p'anadairā. Māga ooda-e pirā, mia pāchi lámpara bipata āyaa atait'ee. Māgá mi waa parā ome ba-e pait'ee.

⁶ Mia māga jara bi mīda, parāpa nāgí ne-inaa pia oopata. Mik'a parāpa auk'a unuamaa iru p'anapata Nicolaíta pidaarāpa k'achia oopata.

⁷ K'iri ēesaa p'anáti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarāmaa mia k'opiit'ee eperāarā chok'ai p'anapipari pak'urudepema; māgí pak'uru Tachi Ak'ōre eujāde bi.

Cristopa jara pēida Esmirna p'uurudepema ijāapataarāmaa

⁸ Māpai irua māgaji:

—Írá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Esmirna p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi nejōmaata naa, nejōmaata t'ēe; chi jai-idaap'eda chok'ai p'irabaidapa.

⁹ Mia k'awa bi parā Esmirnadepemaarā nepirade p'anapata eperāarāpa parā jiripata perā miapidait'ee. Unu bi parā chupiria jōnapata, wāara chupiria-ee p'ani mīda, it'ari iru p'anadairā jōmaweda Tachi Ak'ōrepa k'isia iru bi parā-it'ee. K'awa bi pedee k'achia judiorā apataarāpa jara jōni parā āpite. Māirā Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede chip'epata mīda, wāara Tachi Ak'ōredeerā-e, michideerā jiripata perā. Tachi Ak'ōredeerāk'a p'anapataadai k'āyaa, Satanadeerāk'api p'anapata.

¹⁰ Waaweenáati māgeerāpa parāmaa ooruta. jŪrítí! Māgeerā k'ap'ia pari Satanapa parā ūk'uru

t'iipiit'ee carcelde, mide ijāa amaadai jīak'aapa ma k'aurepa. Ewari diez mama p'anadait'ee. Mamīda chóoti mide ijāa p'anide, mama parā peeruta pijida. Māgá chooruta pīrā, mia it'aripema poro jīra teeit'ee parāmaa, ichita p'anapataadamerā mi ome mīchi truade.

¹¹ K'iiri ēesaa p'anāti ūridamerā Tachi Ak'ōre Jaurepa jara bi ijāapataarāmaa, āchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarā piuda aba piudait'ee. Atuada-e pait'ee Cristode ijāadak'aa beerāk'a.

Cristopa jara pēida Pérgamo p'uurudepema ijāapataarāmaa

¹² Māpai irua māgaji:

—Írá nāgí pedee p'ā pēiji Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pēidamaa Pérgamo p'uurudepema ijāapataarā ak'imerā:

Nāga jara bi espada choma k'īraichaa weda p'ewedee iru bipa.

¹³ Mia k'awa bi parā Pergamodepemaarā p'anapatamāi. Satanás rey su-ak'i beeparík'api bi, jāpemaarā chok'ara ichi jua ek'ari p'anapata perā. Mamīda parāmaa ik'achia Cristodeerāda adak'āri, mi merada-e paji. Ma awara parā choopachida mide ijāa p'anide, parā k'ōp'āyo Antipas peejida mīda mia ooda jarateeda perā. Parā māgá choojida, iru peejida mīda pāchi t'āide, Satanás bapirimāi.

¹⁴ Parā māgá choopachida mīda, mia pia ak'i-e nāgí ne-inaa parāpa oopata. Pāchi t'āide ūk'uruurāpa jarateepata Balaampa chonaarāweda jarateedak'a. Māgīpa Balacmaa

jaraji sãga k'ũrai Israel pidaarã, ãrapa k'odamerã nechiara ata bidap'edaa ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite, ai k'ĩrapite eperãarãpa it'aa t'ĩpata. Ichiaba k'ũraji ãrapa k'achia oodamerã awaraarã ome. Israel pidaarãpa ma ne-inaa omé oodak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãra pia ak'i-e paji.

¹⁵ Ma jĩak'a pãchi t'ãide ichiaba ũk'uruurãpa jarateepata Nicolaíta pidaarãpa jarateepatak'a.

¹⁶ ¡Ma k'achia choonáati pãchi t'ãide! Mãirãpa jarateepata choodai k'ãyaara, ma jarateepata k'ĩra unuamaa iru p'anapatáati, mia k'ĩra unuamaa iru baparik'a. Maa-e pirã mia mãirã miapiit'ee mi it'aideepa uchia bi espada choma bipa; mǎgí mi pedee.

¹⁷ K'ĩiri ãesaa p'anáti ũridamerã Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi ijãapataarãmaa, ãchi chip'epata chaa. K'achia p'oyaapataarãmaa mia k'opiit'ee it'aripema chik'o mera iru bi *maná* apata. Ma awara parã chaachaa mia teeit'ee mǎu t'orroo; t'ĩ chiwidi aide p'ãda ome. Ma mǎu jitarupapai parãpa k'awaait'ee ichi t'ĩ aide p'ã bi.

Cristopa jara pëida Tiatira p'uurudepema ijãapataarãmaa

¹⁸ Mǎpai irua mǎgaji:

—Írá nǎgí pedee p'ã pëiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pëidamaa Tiatira p'uurudepema ijãapataarã ak'imerã:

Nǎga jara bi Tachi Ak'õre Warrapa; chi tau urua nĩbi t'ĩpitauk'a mǎik'aapa bĩri urua bi bronze irradak'ãri uruaparik'a.

¹⁹ Mia k'awa bi parã Tiatiradepemaarãpa oopata mide ijãapata perã. Chik'inia p'anapata

māik'aapa choopata mide ijāa p'anide. Mapa awaraarā k'aripapata māik'aapa choopata, nepirade baairuta pijida. Audupiara māga oomaa p'ani naawedapema k'āyaara, mide ewaa ijāa p'aneedak'āri.

²⁰ Irá māga oomaa p'ani mīda, mia pia ak'i-e nāgí ne-inaa parāpa oopata. Ichiak'au bīpata jā chonaarāwedapema wēra Jezabel jāk'aa, ichia ne-inaa k'achia jarateemerā pāchi t'āide. Ichi Tachi Ak'ōre pedee jaraparida apari. Mamīda māga-e. K'ūrayaa bapari. Ichia jarateepari pia bi michideerāpa p'ek'au oodamerā māik'aapa pia bi ārapa k'odamerā nechiarā ata bīdap'edaa ne-inaa juapa ooda k'īrapite, ai k'īrapite eperāarāpa it'aa t'īpata.

²¹ Mia jaraji ma k'achia oopata oo amaamerā. Mamīda māga oo k'inia-e.

²² Mapa mia ichi k'ayaapiit'ee; ichi ome k'achia oo p'anirā paara. Māirā auk'a miapiit'ee, oo amaada-e pīrā ma k'achia ichia oopida.

²³ Ma awara mia peeit'ee ichia jaratee bīde ijāapataarā, ichi warrarāk'a p'anadairā. Māgapi mide ijāapataarā jōmaarāpa k'awaadait'ee mia nejōmaata k'awa bi; eperāpa t'āridepai k'īsia bi māik'aapa t'āripa oo k'inia bi paara. Miata ak'iit'ee pāchia oopata māik'aapa ne-inaa teit'ee eperā chaachaa irua ne-inaa oopata pari na p'ek'au eujāde bi misa; ne-inaa pia irua pia oopata pari maa-e pīrā ne-inaa k'achia irua k'achia oopata pari.

²⁴ Irá mia nāga jara bi parā apemaarāmaa Tiatira p'uurude p'ani. Parāpa pia oo p'ani

k'awa k'iniadak'aa perã ma wẽrapa jaratee bi. Jiridak'aa Satanás net'aa k'awaadait'ee; jãgee net'aa eperãarãpa k'awadaik'araa bi. Parã ma k'achiade t'ũu k'iniadak'aa perã, mia ne-inaa awaraa iidi-e pait'ee parãpa oodamerã.

²⁵ Jĩp'a k'inia bi parã choodamerã mide ijãa p'anide mãik'aapa ne-inaa pia oo p'anide, mi waya cheru misa.

²⁶ Parãdepema k'achia p'oyaapataarã pia ak'iit'ee mia oopi bik'a oo p'anadak'ãri parã jai-idaarutamaa. Parã biit'ee eperãarã p'uuru ak'ipataadamerã, reypa ooparik'a.

²⁷ Mi Ak'õrepa eperãarã bidak'a mi jua ek'ari, mãgã mia eperãarã biit'ee parã jua ek'ari. Parãpa ma p'uuru pidaarã pãchi jua ek'ari iru p'anadait'ee mãik'aapa chupiria k'awaada-ee mi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã jõt'aadait'ee. Reypa tuma hierrodee juade iru bĩpa ooparik'a, mãga pik'a parãpa oodait'ee.

'Mãirã ome oodait'ee eperãpa chok'o pak'urupa wik'ãri ooparik'a.'

(Sal 2.9)

²⁸ Ichiaba mia ïdatipodopa lucero teeit'ee parãmaa, mi jĩak'a ïdaa pik'a p'anapataadamerã.

²⁹ K'ĩiri ãesaa p'anãti ũridamerã ma pedee Tachi Ak'õre Jaurepa jarada ijãapataarãmaa, ãchi chip'epata chaa.

3

Cristopa jara pëida Sardes p'uurudepema ijãapataarãmaa

¹ Mãpai irua mãgaji:

—Írá nãgí pedee p'ã pëiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pëidamaa Sardes p'uurudepema ijãapataarã ak'imerã:

Nãga jara bi Tachi Ak'õre Jaure siete pik'a iru bipa; chi lucero siete iru bi ichi juade. Mia k'awa bi parã Sardedepemaarãpa ne-inaa oopata. Eperãarãpa jarapata: “Jã ijãapataarã chok'ai p'anida” apata, parãpa wãara mide ijãapata jãak'aapa. Mamãda mãga-e. Piudap'edaarãk'api p'ani, wãara ijãada-e p'anadairã.

² Mapa ùrítí! Parãpa mide ijãapata jõi naaweda, jiripataati oodait'ee mia oopi bik'a. Mia unu bi parãpa ne-inaa oopata pia-e bi Michi Waibia k'irapite.

³ K'ísíati parãpa naaweda ùridap'edaade Tachi Ak'õrepa jara pëida jaratee chedak'ãri. Parãpa ma jarateedap'edaa ijãajida. Mapa írá oopataati ma jaradak'a. Parãpa ne-inaa k'achia oopata oo amãati. Mãga ooda-e pirã, atu bide nechiapari cheparik'a, mãga pik'a mi cheit'ee. Parãpa k'awada-e ewari mi cheit'ee parã miapide.

⁴ Mamãda parã Sardedepema ijãapataarã jõmaweda nipadak'aa ijãadak'aa beerãk'a. Chok'ara-ee p'ani mãda, ùk'uru p'anadak'aa mãirãk'a. Mapa parã it'ari mi ome nipapataadait'ee. P'aru t'o-t'oo jĩ p'anadait'ee, pia p'anapata perã Tachi Ak'õre k'irapite.

⁵ Wãara jõmaweda k'achia p'oyaapataarã p'aru t'o-t'oo jĩpataadait'ee. Mia mãirã t'ĩ wëpapik'aa pait'ee Tachi Ak'õre ome ichita it'ari p'anapataadait'eerã t'ĩ p'ã jëra bi librodeepa. Ma k'ãyaara michideerã ait'ee mi Ak'õremaa mãik'aapa

ichi angeleerãmaa.

⁶ K'iiri eesaa p'anáti ũridamerã Tachi Ak'õre Jau-repa jara bi ijãapataarãmaa, ãchi chip'epata chaa.

Cristopa jara pëida Filadelfia p'uurudepema ijãapataarãmaa

⁷ Mãpai irua mãgaji:

—Írá nãgí pedee p'ã pëiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pëidamaa Filadelfia p'uurudepema ijãapataarã ak'imerã:

Nãga jara bi p'ek'au k'achia wëe bi, chi wãara aupaita jaraparipa. Chonaarãwedapema Rey David jõmaarã poro waibia badak'a, mi jõmaarã poro waibia. Mia aupaita llavek'a iru bi eperãarã wãpiit'ee Ak'õre truadee. Mi awara apidaapa wãpida-e pai mãik'aapa apidaapa jarada-e pai wãnaadamerã.

⁸ Mia k'awa bi parã Filadelfiadepemaarãpa oopata. K'awa bi awaraarã k'ĩrapite parã mak'iaara waibia-ee p'ani mĩda, p'anapata mia jarateedak'a mãik'aapa choopata mide ijãa p'anide, mi merada-ee. Mãga p'anapata perã parã k'ĩrapite mia o ooji, aide wãdamerã. Miata ma o ooda perã, apidaapa jarada-e pai parã aide wãnaadamerã.

⁹ ¡Ūrítĩ mia ooit'ee Satanadeerãmaa! Mãirãpa tai wãara judiorãda apata; Tachi Ak'õredeerã. Mamĩda seewamaa p'ani. Mia mãirã bed-abaipiit'ee parã k'ĩrapite. Mãga ooit'ee ãchia k'awaadamerã mia parã k'inia p'e iru bapari.

¹⁰ Parãpa oojida mia jaradak'a. Choopata mide ijãa p'anide, ma k'aurepa nepirade baai-jida mĩda. Maperãpi mia parã k'aripait'ee Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerã

miapik'ãri ichia ewari awara bidade ma-it'ee. Ma ewate ichia ak'ipiit'ee chisãgïrã wãara ichide ijãapata mãik'aapa chisãgïrã ijãadak'aa.

¹¹ Taarã-e mi cheit'ee. Chóoti mide ijãa p'anide. K'ĩrak'aupai apidaapa atuapidai it'aripema poro jĩra Tachi Ak'õrepa parãmaa teeit'ee bi, ichita mi ome chok'ai p'anapataadamerã. Mãgá atuapidai mide ijãa amaapiruta pirã parãmaa.

¹² K'achia p'oyaapataarã mia te bĩri mãudee oodak'a papiit'ee mi Ak'õre tede. Ichita p'anapataadait'ee jãma mi Ak'õre ome. Mia mi Ak'õre t'ĩ p'ãit'ee ma p'oyaapataarã ĩri, jõmaarãpa k'awaadamerã mi Ak'õre ãchi chipari. Ma awara mia p'ãit'ee mi Ak'õre p'uuru t'ĩ, Jerusalén chiwidi, ãchi ĩri, jõmaarãpa k'awaadamerã ãchi ma p'uurudepemaarã. Mãgí p'uuru Ak'õrepa pëiit'ee it'ariipa. Ma awara ãchi ĩri mia p'ãit'ee michi t'ĩ chiwidi, jõmaarãpa k'awaadamerã ãchi michideerã.

¹³ K'ĩri eesaa p'anátĩ ũridamerã Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi ijãapataarã jõmaarãmaa.

Cristopa jara pëida Laodicea p'uurudepema ijãapataarãmaa

¹⁴ Mãpai irua mãgaji:

—Írá nãgí pedee p'ã pëiji Tachi Ak'õrepa ichi ángel pëidamaa Laodicea p'uurudepema ijãapataarã ak'imerã:

Chi nãga jara bi Amén apata. Irua ichita oopari ichia jara bik'a mãik'aapa Tachi Ak'õre wãarata jara pëida jarapari. Iru k'ap'ia pari Tachi Ak'õrepa ne-inaa jõma ooji.

15 Mía k'awa bi parã Laodiceadepemaarãpa oopata. K'awa bi parã k'ũrasaa pik'a p'ani-e ijãada-e p'anirãk'a. Mamĩda ichiaba wãsia pik'a p'ani-e wãara ijãapataarãk'a. Taawa parã k'ũrasaa pik'a p'anapataadai maa-e pirã wãsia pik'a p'anapataadai.

16 Mamĩda mãga p'ani-e. Ma k'ãyaara parã jĩria pik'a p'ani; ijãa-ijãa pik'a p'ani. Mapa mi choo-e parã ome. Parã yiarãa iru bait'ee.

17 Mía parã choo-e pãchia mãgapata perã: “michi juadoopa nejõmaata iru bi. Mapa maarepida falta-eda” apata. Mãga jaradak'ãri, pariatua pedeepata. P'arat'ara p'ani mĩda, Tachi Ak'õre-it'ee parã wãara chupiria chitooni; tau p'ãriu pik'a p'ani, mãik'aapa ãk'adaa pik'a p'ani.

18 Mãga p'anadairã mia ũraait'ee mĩmaata neto atadamerã ne-inaa nẽe ewaa atadak'a t'ipitaudeepa. Ichiaba mĩmaa neto atãti p'aru t'oroo jĩdait'ee mia jĩparik'a. Mãgã waa k'ĩra nejasia p'anada-e, parã ãk'adaa pik'a p'anadairã. Ma awara mĩmaa neto atãti neera pãchi tau-it'ee. Mãgã Tachi Ak'õre wãarata pia unudai.

19 Mía itriapari mãik'aapa miapipari mia k'inia iru bĩrã jõmaweda. Maperã k'ĩra jĩp'a ijãapatãati. Pãchi audua pedee pedee amãati mãik'aapa óoti mia oopi bik'a.

20 ¡Ūrĩti! Eperã puerta t'aide t'ĩjaramaa bainĩ beeparik'a, mãga pik'a mia parã t'ĩjaramaa bi. Chi mi pedee ũrik'ãri, ichi puerta ewaru pirã, mi t'ĩut'ee iru tede mãik'aapa t'ãri a-ba p'anadait'ee.

21 K'achia p'oyaapataarã mia su-ak'i beepiit'ee mi ik'aawa, mi su-ak'i beeparik'a mi Ak'õre

ik'aawa. Mi mama su-ak'i beepari, k'achia p'oyaapari perã.

²² K'iri ñesaa p'anáti ũridamerã Tachi Ak'õre Jaurepa jara bi ijãapataarãmaa, ãchi chip'epata chaa.

4

Tachi Ak'õrepa it'aripema ne-inaa Juanmaa unupida

¹ Ma t'ẽepai awaraa k'ãimok'araa pik'aji. Unuji puerta Tachi Ak'õre eujãde t'ĩupata ewa nĩbi. Mãpai ũriji ma otau naaweda ũrida golpe pedeeru trompeta jĩwaaparik'a. Mãgaji:

—Chéji it'aa. Mia ak'ipiit'ee ne-inaa Tachi Ak'õrepa na ewari ooit'ee bi.

² Aramata Tachi Ak'õre Jaurepa mi ateeji. Mama it'ari mia unuji rey su-ak'i beepari bainĩ bi. Ai ĩri Tachi Ak'õre su-ak'i baji.

³ Iru k'ĩra wãree baji. Urua baji mãu pi-ia bẽisãa jaspek'a mãik'aapa mãu pi-ia p'oree cornalinak'a. Chi su-ak'i beepari t'iak'au baji euma p'itria pik'a bipa; p'ãwaraa bi mãu pi-ia esmeraldak'a.

⁴ Ma su-ak'i beepari wap'ira baji awaraa su-ak'i beepari veinticuattro. Ai ĩri su-ak'i p'anajida chonaarã poro waibiarã veinticuattro. P'aru t'o-t'oo jĩ p'anajida mãik'aapa poro jĩra nẽedee ooda jĩ p'anajida.

⁵ Tachi Ak'õre su-ak'i beeparideepa pa tau p'orep'orepari nĩbaji mãik'aapa pa jĩwaa nĩbaji pedee ome. Ma su-ak'i beepari k'ĩrapite lámpara siete urua p'anajida. Mãgí lámpara Tachi Ak'õre Jaure siete pik'a bi.

⁶ Ichiaba ma su-ak'i beepari k'ĩrapite mia unuji ne-inaa lago bëi-sãak'a vidriodee oodak'a.

Ma su-ak'i beepari k'ait'a; ai ik'aawa, ãpite mãik'aapa k'ĩrapite bainĩ p'anajida ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari; aba ik'aawa chaa. Mãgũrã k'ĩrapite mãik'aapa ek'arra eere tau-idaa baji.

⁷ Aba león k'ĩrak'a baji; awaraa p'ak'a chak'e k'ĩrak'a; awaraa eperã k'ĩrak'a mãik'aapa chi apema nejĩpi wãabai wãk'a baji.

⁸ Ma chaachaa paraaji isiak'ara seis. Ma isiak'ara ichiaba tau-idaa baji taawaik'a eere, edaik'a eere paara. Mãirãpa ãstaawa, p'ãrik'ua pida Tachi Ak'õremaa ñida-ee nãga k'aripata:

—P'ek'au wëe, p'ek'au wëe, p'ek'au wëe bapari Tachi Ak'õre Waibia. Ichita bapachi; ichita bapari; ichita cheit'ee.' *(Is 6.2-3)*

⁹ Mãirãpa k'aridak'ãri, jarapata ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ĩra wãree. Ichiaba jarapata iru ichita bapari mãik'aapa jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Mãgã k'ari p'anide ichiaba gracias jarapata irumaa.

¹⁰ Mãirãpa mãga k'ariruta chaa, ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro bedabaipata ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ĩrapite mãik'aapa it'aa t'ĩpata irumaa, iru ichita bapari perã. Mãga oo p'anide ãchi poro jĩra ëradak'ãri, bi pata iru k'ĩrapite mãik'aapa jarapata:

¹¹ —Tachi Ak'õre Waibia, pĩmaa aupaita jaradaipia bi: Pi jõmaarã k'ãyaara k'ĩra wãreera bi mãik'aapa jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Nejõmaata pi jua ek'ari nĩbi, pia nejõmaata ooda perã. Pia k'inia bada

perã, nejõmaata mãga ooji.

5

Juanpa pedee p'ãda mãik'aapa Oveja Chak'e un-uda

¹ Ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi jua juaraare mia unuji joip'aruk'a bi pirat'ida pedee p'ãda ome. P'ã baji taawaik'a eere, edajãde paara. Tauchaada siete tauchaa baji jirri torrabaidapa.

² Ichiaba unuji angeleerã poro waibia aba. Mãgí golpe pedee baji. Iidiji:

—¿K'aipata nãga k'ĩsia bima? “Michia jã tauchaada ogat'aai mãik'aapa ewai jãgí joip'aruk'a bi.”

³ Mamãda apidaapa ma joip'aruk'a bi ewada-e pai; it'aripemaarã apidaapa, na p'ek'au eujãdepemaarãpa pida mãik'aapa piudap'edaarã eujã ek'ari p'anirãpa pida.

⁴ Mãpai mi jëedachi apida wẽ-e pada perã ma joip'aruk'a bi ewadait'ee mãik'aapa ma pedee p'ãda leedait'ee.

⁵ Mamãda ma chonaarã poro waibiarã veinticu-atrodepemapa mimaa mãgaji:

—Jëenáaji. ¡Ak'íji! León apata Judá ëreerãdepema; chonaarãwedapema Rey Daviddeepa uchiadapa k'achia p'oyaaaji. Iruata jã tauchaada siete ogat'aai mãik'aapa jã joip'aruk'a bi ewat'aai.

⁶ Ak'ik'ãri, mia unuji Oveja Chak'e apata eperãarãpa peedap'edaak'a. Ichi bainĩ baji ma rey su-ak'i beepari k'ĩrapite mãik'aapa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari k'ĩrapite, mãirã ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro esajãak'a. Ichia cacho

siete iru baji. Ichiaba tau siete iru baji. Ma tau siete jara k'inia bi Tachi Ak'õre Jaure, jaure siete pik'a pëida na p'ek'au eujã jõmaade.

⁷ Ma Oveja Chak'e wãji ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ait'a mãik'aapa mãgí jua juaraareepa ataji ma joip'aruk'a bi pirat'ida.

⁸ Mãga ook'ãri, ma ne-inaa chok'ai biirã k'ĩmari weda mãik'aapa ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro weda bedabaidachida iru k'ĩrapite. Ma chonaa chaachaa iru baji arpa mãik'aapa p'arat'u nēedee ooda. Ma p'arat'u chaa ipuru baji ne-inaa bajũbak'a t'ũa bipa. Mãgí jara k'inia bi Cristodeerãpa it'aa t'ĩpata.

⁹ Mãga nide ma bedabaidap'edaarã jõmaarãpa k'ari chiwidi k'arijida:

—'Piata ma joip'aruk'a bi atai mãik'aapa ma tauchaada ogat'aai, eperãarãpa pi peet'aadap'edaa perã.

Pichi waa mãgá bat'ada k'aurepa eperãarã uchiapiji p'ek'au k'achia jua ek'ariipa.

Mãgá Tachi Ak'õre-it'ee neto pik'a ataji eperãarã k'ĩra t'ãdoo nãgee chaadepema: èreerã, pedee, p'uuru, eujã, mãgee chaadepema.

¹⁰ Pia ãra Tachi Ak'õre jua ek'ari biji p'aareerãk'a irumaa it'aa t'ĩpataadamerã.

Ichiaba pia ãra reyrãk'a papiit'ee na p'ek'au eujãdepemaarã ak'ipataadamerã. (*Ex 19.6*)

¹¹ Mãpai mia unuji ma rey su-ak'i beepari, ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari mãik'aapa ma chonaarã poro waibiarã angeleerãpa wap'ira ata p'ani. Audú chok'ara paraaji; tachia p'oyaa juasiada-e.

12 Māirāpa otau apai pik'a bide golpe pedeejida:
—Oveja Chak'e peedap'edaa; irumaapaita
jaradaipia bi:

Jōmaweda pi jua ek'ari p'anapata, nejōmaata
péré perā.

Pi k'īra wāreera bi; jōmaarā k'āyaara k'īsia
k'awaara bapari; jōmaarā k'āyaara juataura
bapari; jōmaarā k'āyaara waibiara bi.

Mapa pīmaa it'aa t'īpata, awaraarāmaa it'aa
t'īdai k'āyaara.

13 Māpai mia ūriji jōma ne-inaa chok'ai p'anīrā
it'aripema, na p'ek'au eujādepema, na p'ek'au
eujā ek'aripema māik'aapa p'usadepema; ne-inaa
jōmaweda Tachi Ak'ōrepa ooda. Māirāpa māgajida:

—Rey su-ak'i beeparide su-ak'i bīmaa
māik'aapa Oveja Chak'ema jōmaarāpa ichita
it'aa t'īdaipia bi māik'aapa ichita jaradaipia
bi parā jōmaarā k'āyaara waibiara bi, ne-inaa
jōmaweda parā jua ek'ari bapari perā.

14 Māga jaradak'āri, ma ne-inaa chok'ai bi
k'īmariirāpa p'anaujida:

—¡Amén!

Ma awara ma chonaarā poro waibiarā veintic-
uatro waya bedabaidachida ma su-ak'i bi k'īrapite
māik'aapa Oveja Chak'e k'īrapite.

6

K'āata jara k'inia bi ma tauchaada siete

1 T'ēepai mia unuji ma Oveja Chak'epa ogat'aaru
chi naapiara tauchaada, ma tauchaada siete
joip'aruk'a bide k'ara bada. Māga nide ma ne-inaa

chok'ai bi k'ĩmariidepema abaapa pa jĩwaaparik'a pedeeji:

—Chepáde aji.

² Mia ak'ik'ãri, unuji caballo t'orroo. Ai ĩri su-ak'i badapa ichi juade ematrĩma ateeji. Angelpa teeji chõo p'oyaapataarã poro jĩra irumaa, wãmerã na p'ek'au eujãdee jura p'oyaade. Wãji.

³ Mãpai ma Oveja Chak'epa araarepema tauchaada ogat'aaji. Mãga ook'ãri, mia ũriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmariidepemapa jararu:

—Chéji.

⁴ Ak'ik'ãri, unuji caballo p'oree. Ai ĩri su-ak'i bĩmaa Tachi Ak'õrepa espada choma teeji mãik'aapa mãgĩ juade biji na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaweda, mãgĩ k'aurepa waa eperãarã k'ãiwee p'ananaadamerã. Maperã eperãarãpa chĩara pee para beeji.

⁵ Mãpai ma Oveja Chak'epa omé eerepema tauchaada ogat'aak'ãri, mia ũriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmariidepemapa auk'a jararu:

—Chéji.

Ak'ik'ãri, unuji caballo p'ãĩmaa. Ai ĩri su-ak'i bĩpa net'aa chaapari iru baji ichi juade.

⁶ Mãpai nãgĩ pedee uchiaji ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari t'ãideepa:

—Jarra óoji trigo kilo apai t'erabaidamerã ewari aba mimiada pari; maa-e pirã cebada kilo õpeepai t'erabaidamerã ewari aba mimiada pari. Mamĩda olivo mãik'aapa uva t'õbaináaji, aceite paraamerã mãik'aapa vino paraamerã.

7 Māpai ma Oveja Chak'epa õpee eerepema tauchaada ogat'aak'ãri, mia ũriji awaraa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmariidepemapa jararu:

—Chéji.

8 Ak'ik'ãri, unuji caballo k'uarak'uaraa bi. Ai ĩri su-ak'i bada Piuda apachida. Māgí t'ëe cheda Piudaarã P'anapatamã apachida. Māgĩrã juade Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã k'ĩmariidepema chaa aba biji, ma eperãarã piudamerã jura chõo jõnĩpa, jarra oo jõnĩpa, k'ayaapa mãik'aapa ne-animal k'achia beerãpa.

9 Māpai ma Oveja Chak'epa k'ĩmari eerepema tauchaada ogat'aak'ãri, mia unuji altar bainĩ bi mãik'aapa ai ek'ari unuji jai-idaadap'edaarã jau-reerã. Ijãadak'aa beerãpa ma eperãarã peejida, Cristode ijãapatap'edaa perã mãik'aapa iru ũraa jara-teedap'edaa perã.

10 Mãirãpa otau apai pik'a bide golpe pedeejida:

—Tachi Waibia, pia nejõmaata k'awapari. Pi k'achia wëe bapari mãik'aapa ichita oopari pia jara bik'a. ¿Sãapai ak'it'eema eujãdepemaarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia? ¿Sãapai tai peedap'edaarã miapiit'eema? ajida.

11 Māgĩrã chaachaa Tachi Ak'õrepa p'aru teesoo t'orroo bi teeji. Māpai jaraji ãchimaa taarãpai ĩidamerã mãik'aapa nĩdamerã ãchi ĩpemaarã, chi Cristopa oopi bik'a oopataarã Tachi Ak'õrepa awara bida ma-it'ee, auk'a piudamerã k'achia beerã juapa.

12 Māpai ma Oveja Chak'epa joisomaa eerepema tauchaada ogat'aak'ãri, unuji na p'ek'au eujã golpe wëre nĩbi awërachaipa. Ak'õrejĩru k'ĩi pik'adachi.

P'ãi-maa baji p'aru cabra k'aradee oodak'a; mãgee p'aru jĩpata chi-iadak'ãri. Ma awara atane p'oreedachi tachi waak'a.

¹³ Lucero pajãdeepa jurruk'oodachida na eujãde, higojõ chik'aa jurrupatak'a higuera biirideepa nãumia p'uak'ãri.

¹⁴ Pajã pirat'idaji joip'aru pirat'ipatak'a. Mãpai wẽpadachi. Ma awara eera, isla ome ãyaa wãjida ma badamãiipa.

¹⁵ Mãga unudak'ãri, na p'ek'au eujãdepema reyrã, eperãarã poro waibiarã, soldaorã poro waibiarã, p'arat'ara beerã, juataura beerã, esclavoorã, esclavo-eerã; ma jõmaweda mirudachida mãu te uriade mãik'aapa eera jëra bi eujãde mãu-idaa bimãi.

¹⁶ Mama p'anide biajida eemaa mãik'aapa mãu-idaa bimaa:

—¡Tai ñri baai chéti, rey su-ak'i beeparide su-ak'i bĩpa mãik'aapa Oveja Chak'epa tai ununaadamerã, tai jiripata perã miapidait'ee!

¹⁷ Tachi Ak'õre ewari waibia ewate paji. Api-daapa iru k'ĩrau chooda-e payada ajida.

7

Ciento cuarenta y cuatro mil Israel pidaarã Tachi Ak'õrepa jirir'erada

¹ Ma t'ẽepai mia unuji angeleerã k'ĩmari; aba bainĩ bi norte eere; aba sur eere; aba ak'õrejĩru uchiapari eere; chi apema chi baaipari eere. Mãgĩrãpa madepema nãu t'idik'a p'anajida p'uanaamerã eujã ñri, p'usa ñri wa pak'uru ñri.

² Ichiaba unuji ángel awaraa ak'õrejĩru uchiapari eereepa uchia cheru. Māgipa ne-inaa tauchaa bĩpari iru baji ichi juade. Ma ne-inaapa tauchaa bĩdak'ãri eperãarã ĩri, jara k'inia bi ma eperãarã Tachi Ak'õre ichita chok'ai baparideerã. Māgĩ ángel golpe pedeeji apema k'ĩmariirãmaa; māgĩ jirit'eradaarãmaa eujã māik'aapa p'usa āripidamerã:

³ —Waide āripinãati eujã, p'usa māik'aapa pak'uru, waide taipa tauchaa bĩda-e perã Tachi Ak'õredeerã tau bĩrĩde.

⁴ Mia ũriji jaradak'ãri jõmasaa eperãarã ĩri ma tauchaa bĩdap'edaa. Israel pidaarã ěreerãdepemaarã ciento cuarenta y cuatro mil paji.

⁵ Judá ěreerãdepema doce mil paji;

Rubén ěreerãdepema doce mil paji;

Gad ěreerãdepema doce mil paji;

⁶ Aser ěreerãdepema doce mil paji;

Neftalí ěreerãdepema doce mil paji;

Manasés ěreerãdepema doce mil paji;

⁷ Simeón ěreerãdepema doce mil paji;

Leví ěreerãdepema doce mil paji;

Isacar ěreerãdepema doce mil paji;

⁸ Zabulón ěreerãdepema doce mil paji;

José ěreerãdepema doce mil paji

māik'aapa Benjamín ěreerãdepema doce mil paji.

*Eperãarã chok'ara p'aru t'orroo ĩĩ
p'anadap'edaa*

⁹ Ma t'ẽepai unuji eperãarã audú chok'ara nãgĩ chaadepema: eujã, ěreerã, p'uuru, pedee;

māgí chaadepema. Bainĩ p'anajida ma rey su-ak'i beepari k'ĩrapite māik'aapa ma Oveja Chak'e k'ĩrapite. Apidaapa āra p'oyaa juasiada-e, audú chok'ara p'anadap'edaa perā. P'aru t'oroo jĩ p'anapachida māik'aapa palma k'iru ateepachida āchi juade ak'ipidait'ee o-ĩa p'ani.

¹⁰ Jōmaarāpa golpe pedeejida:

—Tachi Ak'ōre, ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bipa māik'aapa Oveja Chak'epa eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atajida atuanaadamerā.

¹¹ Angeleerā, chi wap'ira atadap'edaa ma rey su-ak'i beepari, ma chonaarā poro waibiarā māik'aapa ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari; māgí angeleerā bedabaidachida tau biiri te jāde t'ōbairutamaa ma rey su-ak'i beepari k'ĩrapite māik'aapa it'aa t'ipachida Tachi Ak'ōremaa.

¹² Māgapachida:

—¡Amén! apachida. Jōmaarāpa it'aa t'ĩdaipia bi Tachi Ak'ōremaa māik'aapa jaradaipia bi: “Pi jōmaarā k'āyaara waibiara bapari; jōmaarā k'āyaara k'ĩsia k'awaara bapari; jōmaarā k'āyaara t'āri piara; jōmaarā k'āyaara ju-ataura; jōmaweda pi jua ek'ari p'anapata. Māga ichita jaradait'ee, jō-ee. ¡Amén!”

¹³ Māpai ma chonaarā poro waibiarādepema abaapa mĩmaa iidiji:

—¿K'áirāma na p'aru t'oroo jĩ p'ani? ¿Sāmāik'aapa chejidama? aji.

¹⁴ Mia p'anauji:

—Piata k'awa bida aji, mi k'āyaara.

Irua māgaji:

—Āchi jai-idaadak'āri, uchiajida audú miapi iru p'anadap'edaarã juadeepa. P'aru t'orroo jĩ p'ani, āchi p'aru t'ōdap'edaa perã ma Oveja Chak'e waade. Māgapi āchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wēpajida.

¹⁵ 'Maperãpi Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'ĩrapite bainĩ p'ani.

Āstaawa, p'ārik'ua pida āchia oopata Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ichi it'aripema te waibiade.

Ma rey su-ak'i beeparide su-ak'i bĩpa āra ichita ak'i bapariit'ee, ichita āra ome bapariit'ee perã.

¹⁶ Waa jarra ooda-e pait'ee māk'aapa waa opisiada-e pait'ee.

Ichiaba ak'õrejĩrupa waa paada-e pait'ee māk'aapa waa wāsiapa jia cheda-e pait'ee.'
(*Is 49.10*)

¹⁷ Māga pait'ee ma Oveja Chak'e, rey su-ak'i beepari k'ĩrapite bainĩ bĩpa, āra pia ak'i bapariit'ee perã.

Āramaa ak'ipiit'ee pania poatri uchia bimāi, māgĩ pania todak'āri, ichita p'anapataadamerã iru ome.

Ma awara Tachi Ak'õre āra ome bapariit'ee perã, waa t'āri p'ua p'anadak'aa pait'ee.

8

Seis eerepema tauchaada ogat'aada

¹ Oveja Chak'epa ma seis eerepema tauchaada ogat'aak'āri, it'aripemaarã jōmaweda k'ĩuu nĩbeeji. Māgá p'aneejida perá hora esa-auk'a.

2 Ma t'ēpai mia unuji angeleerã siete, iru k'īrapite bainĩ p'anapataarã. Māgí chaa trompeta āchi chaachaa jitajida.

3 Māpai ángel awaraa cheji mǎik'aapa bainĩ beeji altar k'ait'a. Ichi juade k'uuruk'a bi nēedee ooda iru baji. Aide ne-inaa t'ũa bapari paapachida Tachi Ak'ōre-it'ee. Awaraapa irumaa ne-inaa t'ũa bapari waibia teeji, p'oiramērã Cristodeerã it'aa t'īpata ome mǎik'aapa bimerã ma altar ĩri Tachi Ak'ōre-it'ee. Māgí bijji altar nēedee ooda ĩri; ma altar rey su-ak'i beepari k'īrapite bainĩ bi.

4 Ma ne-inaa t'ũa bapari paak'āri, chi nari Cristodeerã it'aa t'īpata ome ma ángel juadeepa it'aa wāji Tachi Ak'ōre baparimāi.

5 Māpai ma angelpa t'īpítau atap'eda altardeepa, ma k'uuruk'a bi ipurut'aaji. Māpai bat'at'aaji na p'ek'au eujādee. Māga oo bide mia ũriji pa jīwaa nībi pedee ome. Ichiaba unuji pa tau p'orep'orepari mǎik'aapa na p'ek'au eujã wēre nībi awērachaipa.

Angeleerãpa trompeta chaadap'edaa

6 Māpai ma angeleerã sieteerãpa trompeta iru p'ani āchi juade ewaa jirajida chaadait'ee.

7 Chi naapiara angelpa ichi trompeta chaak'āri, angeleerãpa hielo k'oi tauk'a bat'ajida na p'ek'au eujādee. Ma hielo p'aira baji t'īpítau ome mǎik'aapa waa ome. Perá eujã esajĩak'a paadachi. Ichiaba pak'uru ōpeedepema chaa aba mǎik'aapa p'ūajara jōmaweda paadachi.

8 Araarepema angelpa ichi trompeta chaak'āri, mǎu choma t'īpítau ome urua nībi bat'ajida p'usa jādee. Māpai perá p'usa jā esajĩak'a waa padachi.

9 Ma awara p'usadepema ne-inaa chok'ai bi òpeedepema chaa aba piudachida. Ichiaba barco p'usade wã nipadap'edaa, mǎgí òpeedepema chaa aba jòdachida.

10 Ma omé eerepema angelpa ichi trompeta chaak'ãri, lucero choma t'ipíttau ome urua nĩbi pajãdeepa baaidachi na eujãdepema to mǎik'aapa pania poatri uchiapata ñri; ma òpeedepema chaa aba ñri.

11 Mǎgí t'íjarapata Lucero Asia. Mǎgí baaik'ãri, to mǎik'aapa pania poatri uchiapata òpeedepema chaa aba ñri, pania asia ũu beeji. Eperãarãpa ma pania todak'ãri, chok'ara piujida.

12 Ma òpee eerepema angelpa ichi trompeta chaak'ãri, ak'òrejĩru, atane, lucero ãridachida. Perá ak'òrejĩru k'ĩra esajĩak'a k'ĩidachi. Perá atane k'ĩra esajĩak'a auk'a k'ĩidachi. Ichiaba perá lucero esa- auk'a k'ĩidachida. Mapa ãstaawa hora òpeedepema chaa aba ak'òrejĩru jëra-e paji. Ichiaba p'ãrik'ua hora òpeedepema chaa aba atane lucero ome ñdaada-e paji.

13 Mǎpai mia unuji nejĩpi pajãde it'í wãabai ni. Ũriji ma nejĩpĩpa golpe pedeeru:

—¡Aai, eperãarã at'ãri eujãde p'ani audú chupiria jõnadait'eeda aji, apema angeleerã òpeerãpa ãchi trompeta chaadak'ãri!

9

K'ĩmari eerepema trompeta chaada

1 Mǎpai ma k'ĩmari eerepema angelpa ichi trompeta chaak'ãri, mia unuji lucerok'a pajãdeepa baai cheda na eujãde. Mǎgĩpa llave jitaji ewait'ee

arii uria bi, chi t'ai jĩa nĩbada perã. Ma uria audú nãpia baji.

² Ma uria t'ai ewak'ãri, narira uchĩa nĩbeeji, nari waibia uchiaparik'a t'ipitau waibiaadeepa. Ma nari k'aurepa p'ãriudachi. Ak'õrejĩru mãik'aapa pajã perã unu-e paji nari jĩrak'awaa nĩbipa.

³ Ma nari ome netuaraarã sisi k'ap'iak'a uchiadachida mãik'aapa wãaichoo chejida na p'ek'au eujãdee. Eujãde pa wãdak'ãri, mia unuji ne-inaa Tachi Ak'õrepa mãirãmaa bida; mãgĩ ne-inaa tusõrepa iru bik'a eperãarã k'aait'ee.

⁴ Tachi Ak'õrepa mãirãmaa jaraji p'ũajara apida; pak'uru jida ãrinaadamerã. Jĩp'a p'ua oodaipia bida aji, chi Tachi Ak'õre tauchaa wẽe beerã ãchi tau bĩride.

⁵ Mamĩda jaraji eperãarã k'aa peenaadamerã. Jĩp'a p'ua oodaipia bida aji, atane joisomaa wãyaaru misa. Mãirãpa k'aada golpe p'ua nĩbaji tusõrepa k'aada p'ua nĩbaparik'a.

⁶ Mãgã eperãarã k'aa jõnide, ma eperãarã audú piu k'inia p'anadait'ee. Mamĩda piuda-e pait'ee.

⁷ Mia sisira unuji caballoorã uchiapatak'a jura chõode. Ne-inaa poro jĩra nẽedee oodak'a jĩ p'anajida ãchi porode. ãchi k'ĩra eperã k'ĩrak'a beeji.

⁸ ãchi puda waree beeji; wẽraarãdek'a mãik'aapa ãchi k'ida león k'idak'a beeji.

⁹ ãchi t'ũade ne-inaa jĩ p'anajida armadura hi-errodee oodak'a. Wãaichook'oodaidak'ãri, ãchi isia jĩwaapachida carro caballopa jidiupata jĩwaapatak'a, chok'ara uchiadak'ãri jura chõode.

10 Ñchi trude ne-inaa awapari iru p'anajida, tusõreerãpa iru p'anapatak'a. Mãgipa eperãarã k'aadait'ee atane joisomaa wãyaaru misa.

11 Ñchi rey Satanapa ãra chok'apari. Ichi ma uria nãpia bi jãapari. Hebreo pedeede ichi t'ijarapata Abadón; griego pedeede Apolión; jara k'inia bi Eperãarã Peepari.

12 Ma naapiara ne-inaa k'achiara wãyaaji. Ne-inaa k'achiara omé at'ãri falta bi.

Joisomaa eerepema trompeta chaada

13 Mãpai ma joisomaa eerepema angelpa ichi trompeta chaak'ãri, mia pedee ùriji altar nēedee oodadeepa. Ma altar Tachi Ak'õre k'irapite bainĩ baji. Ma altar ãuk'idaa k'ĩmariide cacho paraa. Madeepa ma pedee uchua baji.

14 Jaraji ma angelpa trompeta iru badamaa:

—K'ena pëiji angeleerã k'ĩmari Éufrates to ide jãa paraa p'ani.

15 Mãgí angeleerã k'ena pëik'ãri, uchujida peenadait'ee na p'ek'au eujãdepemaarã õpeedepema chaa aba. Ai naaweda jãa paraa p'anajida ni p'ani misa año, atane, ewari mãik'aapa hora Tachi Ak'õrepa awara bidamaa paru misa.

16 Mia ùriji jaradak'ãri jõmasaa soldaorã p'e atadap'edaa caballok'a bi ïri wãdamerã ãchi ome. Audú chok'ara; doscientos millones paji.

17 Ma caballok'a bi mãik'aapa mãgí ïri wãdap'edaarã mia unuji k'ãimok'araa pik'a bide. Ñchi t'ũade armadura jĩ p'anajida. Ma armadura p'oree baji, t'ipitauk'a. Ichiaba p'ãp'ãraa baji mãu pi-ia jacintok'a. Ichiaba k'uaraa baji mãu

azufrek'a. Ma caballoorāk'a beeda poro león porok'a beejí. Māirā it'aideepa uchíaji t'ipítai, nari māik'aapa azufre p'ora.

¹⁸ Ma ne-inaa k'achia õpeepa; t'ipítaupa, naripa māik'aapa azufrepa na p'ek'au eujãdepemaarã õpeedepema chaa aba piuji.

¹⁹ Ma caballoorāk'a beerãpa eperãarã mǎgá p'oyaaíida āchi it'aípa māik'aapa āchi trupa, āchi tru taama porok'a beeda perã. Mǎgípa auk'a eperãarã p'ua oopachida.

²⁰ Mǎgá eperãarã chok'ara piujida mǐda ma k'achiapa, chí waide peeda-e p'anadap'edaarãpa āchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'iniada-e paji. It'aa t'í amaa k'iniadak'aa paji netuaraarãmaa. Ichiaba it'aa t'í amaa k'iniadak'aa paji āchia ne-inaa juapa ooda k'ĩrapite; ne-inaa nēedee ooda, p'arat'adee ooda, broncedee ooda, mǎudee ooda, pak'urudee ooda. Mǎgí k'ĩrapite it'aa t'í k'inia p'anapachida mǎgee ne-inaa p'oyaa ak'ik'aa mǐda, p'oyaa ũrik'aa mǐda māik'aapa p'oyaa t'iak'aa mǐda.

²¹ Ichiaba awaraarã pee amaa k'iniadak'aa paji. Jaipanaarãpa oopatak'a oo amaa k'iniadak'aa paji. P'ek'au oo amaa k'iniadak'aa paji māik'aapa nechia amaa k'iniadak'aa paji.

10

Joip'aruk'a bípirat'ida k'aípee

¹ Mǎpai mǐa unuji angeleerã poro waibia awaraa. Mǎgí it'ariipa cheji jĩarara pírat'í nĩbide. Euma paraa baji ichi poro ĩri. Chí k'ĩra urua baji ak'õrejĩruk'a māik'aapa chí jĩru t'ipítai urua nĩbik'a baji.

² Ichi juade iru baji joip'aruk'a pirat'ida k'aippee. Māgí ewat'i baji. Ma angeleerā poro waibia na eujāde bainī ba chek'āri, chi jīru juaraarepema biji p'usa ĩri. Jōdee chi jīru juabi eerepema biji eujā ĩri.

³ Golpe biaji león biaparik'a. Māgá biak'āri, pa siete jīwaa nībeeji pedee ome. Māgá iru biak'āri, papa p'anauji.

⁴ Mia māga ũrik'āri, ma pedee p'āit'ee paji. Mamīda it'ariipa pedee ũriji:

—Apidaamaa jaranáaji pia ũrida māik'aapa ma pedee apida p'ānájaji.

⁵ Māpai ma ángel bainī bada p'usa ĩri māik'aapa eujā ĩri ichi jua juaraarepema iaji pajāmaa. Ooji eperāarāpa oopatak'a ne-inaa juraadak'āri Tachi Ak'ōre k'īrapite, awaraarāpa ijāadamerā wāarata jara bi.

⁶ Māpai ma angelpa ne-inaa jaraji Tachi Ak'ōre ichita chok'ai bapari k'īrapite. Iruata ooji pajā māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi; na eujā māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi; p'usa māik'aapa ne-inaa jōma aide nībi. Iru k'īrapite ma angelpa māgaji:

—¡Taarā-ee Tachi Waibiapa k'achia beerā jōpiit'eeda! aji.

⁷ Angeleerā seis eerepemapa ichi trompeta chaak'āri, aupait'ee Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bada eperāarā-it'ee. Jōmaarāmaa māga k'awapi-e paji. Ichi mimiapataarāmaa; ichi pedee jarapataarāmaa aupaita k'awapiji ichia k'īsia iru bada.

⁸ Māpai ma naaweda it'ariipa pedee badapa waya mīmaa ne-inaa jaraji:

—Atanáji ma joip'aruk'a p̄irat'ida k'aip̄ee ewat'i bi, jāma bainĩ bi p'usa ĩri m̄aik'aapa eujā ĩri iru bi ichi juade.

⁹ Aramāgá mi wāji ma angelmaa ma joip'aruk'a bi iidide. Ichia p'anauji:

—Jitáji m̄aik'aapa k'ot'áaji. P̄ichi it'aide k'ũ-ũa bait'ee mielek'a. Mam̄ida p̄ichi bimaa pak'āri, asia bait'ee.

¹⁰ Irua jaradak'a m̄ia ma joip'aruk'a bi atanaji m̄aik'aapa k'o p̄eiji. Wāara, michi it'aide k'ũ-ũa baji. Mam̄ida mit'aap'eda, michi bide pak'āri, mi t'āri urati n̄ibeeji.

¹¹ Māpai m̄imaa m̄āgaji:

'P̄ia waya jaraipia bi Tachi Ak'õrepa jarapi bik'a. Jaraipia bida aji, irua ooit'ee bi p'uuru pi-daarā chok'ara ome, eujādepemaarā chok'ara ome, pedee chok'ara awara-awaraa pedeepataarā ome m̄aik'aapa reyrā chok'ara ome.

11

Tachi Ak'õrepa eperāarā omé p̄ida ichi pedee jaranadamerā

¹ Māpai pak'uru s̄iautaa m̄imaa teeji, m̄āgipa ne-inaa chaamerā. M̄āgaji:

—Wāji chaade Tachi Ak'õre te waibia chi altar ome. Ma awara ai tede it'aa t'ĩpataarā juasíaji.

² Mam̄ida chaanáaji ma te ātaude t'iak'au bimāi, m̄āgimāi Tachi Ak'õrepa awara bida perā ijāadak'aa beerā-it'ee. Atane cuarenta y dos wāyaaru misa, m̄āgĩrāpa āchi jua ek'ari iru p'anadait'ee Tachi Ak'õrepa p'uuru jirit'erada ichi-it'ee.

³ Māpai Tachi Ak'õrepa m̄āgaji:

—Mia omé pëit'eeda aji, chi-ïapata p'aru jĩ p'anik'a p'ani. Mãirãpa jaradait'ee mia jarapi bik'a, ma k'ãima mil doscientos sesenta wãyaaru misa.

⁴ Mãgĩrã omé olivo bĩrik'a p'ani mãik'aapa lámpara bĩpatak'a p'ani; Tachi Waibia, chi na p'ek'au eujã ooda k'ĩrapite p'ani.

⁵ Apidaapa ma omé jiriruta pirã miapidait'ee, t'ipitau uchìa bi ãchi it'aideepa paapeeit'ee ãra k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã. Mãgã piudait'ee jõmaweda ãra miapi k'inia p'anĩrã.

⁶ Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'ĩra t'ãdoo ãramaa oop-iji. Mapa ãrapa pajã jĩa pik'adai k'oi chenaamerã, Tachi Ak'õrepa jarapidak'a jara p'ani misa. Ma awara ãrapa k'iniadak'ãri, pania tachi waa papidai mãik'aapa eperãarã miapidai.

⁷ Mamĩda jara aupadak'ãri jõmaweda Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bada jarapiit'ee ãramaa, nemĩsia uchìa it'ee ma uria nãpia bideepa mãik'aapa ãra ome chõo jirĩit'ee. Mãgipa ãra p'oyaa it'ee mãik'aapa peek'oo it'ee.

⁸ Æra k'ap'ia piuda calle jãde baip'aneedait'ee p'uuru waibia Jerusalende; ãchi waibia kuru-sode peedap'edaa p'uurude. Mãgĩ p'uuru ichiaba Sodoma maa-e pirã Egipto apata.

⁹ Mama p'aneedait'ee k'ãima õpee ap'eda esa-auk'a. Mama p'anide eperãarã eujã k'ĩra t'ãdoodepema, p'uurudepema, pedee k'ĩra t'ãdoo pedee pataarã mãik'aapa ãra k'ĩra t'ãdoorã ãra k'ap'ia piuda ak'idait'ee mãik'aapa jaradait'ee ãra ãnaadamerã.

¹⁰ Na p'ek'au eujãdepemaarãpa ãra piuda ãridak'ãri, o-ĩa p'aneedait'ee mãik'aapa regalo

tee para bait'ee o-ĩapa, ma Tachi Ak'õre pedee jarapataarã omeerãpa ãra miapidap'edaa perã.

¹¹ Mamĩda k'ãima õpee ap'eda esa-auk'a wãyaap'eda, Tachi Ak'õrepa ma omé chok'ai p'anapiji. Mãgá ãra p'irabaidachida. Jõmaweda mãga unudak'ãri, p'eradachida.

¹² Mãpai ma omé ũrijida it'ariipa golpe pedeeru:
—j'it'aa chéti!

Aramãgá it'aa wãjida jĩararade, ãra k'ĩra unua-maa iru p'anadap'edaarã taide.

¹³ Aramata awêrachai golpe wëre nĩbeeji. Ma p'uuru pidaarã diezdepema chaa aba jõdachi; mãgá eperãarã siete mil k'iniidachida. Chi p'aneedap'edaarã p'erarutapa ãchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'inia p'aneejida. Mapa jarajida Tachi Ak'õre it'ari baparimaa, iruta wãara jõmaarã k'ãyaara waibiaara bi.

¹⁴ Ma ne-inaa k'achia aba eerepema aupaji. Mamĩda omé eerepema taarã-e pait'ee.

Trompeta seis eerepema chaada

¹⁵ Mãpai ángel seis eerepemapa ichi trompeta chaak'ãri, it'ariipa mia golpe pedee ũriji. Chok'araarãpa jara p'anajida:

—'Írá wãara na p'ek'au eujãdepemaarã Tachi Ak'õre jua ek'ari p'ani mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristo jua ek'ari p'ani. Tachi Ak'õre ichita jõmaarã rey bapariit'ee.' (*Ex 15.18; Dn 2.44*)

¹⁶ Mãpai ma chonaarã poro waibiaarã veinticuatro su-ak'i p'ani ãchi rey su-ak'i beeparide Tachi Ak'õre k'ĩrapite bedabaidachida irumaa it'aa t'ĩdait'ee.

17 Māgapachida:

—Tachi Ak'ōre Waibia, pita ichita bapari māik'aapa ichita bapachi. Gracias jara p'ani pīmaa.

¡Pita jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, jōmaarā rey paru!

18 Na p'ek'au eujādepema p'uuru pidaarā t'āri k'achia p'anapachida pī ome.

Írā jōdee, pī k'īrau bait'ee āra ome.

Írapī pia ak'it'ee piudap'edaarāpa oopatap'edaa māik'aapa jarait'ee pia wa k'achia pī k'īrapite.

Írā teeit'ee ne-inaa pia jōmaweda pia k'īsia iru bīdepema teeit'ee pī mimiapataarāmaa, chi pī pedee jarapatap'edaarāmaa; pīchideerā jōmaarāmaa māik'aapa pī waawepataarā jōmaarāmaa, ek'ariara beerāmaa, waibiara beerāmaa paara.

Ichiaba írapī eujāde ne-inaa k'achia oopatap'edaarāmaa pia k'achia ooit'ee.

Juanpa Tachi Ak'ōre it'aripema te waibiade unuda

19 Māpai Tachi Ak'ōre it'aripema te waibia ewadachi māik'aapa ma edajāde mia unuji baaltek'a bī Tachi Ak'ōrepa ūraa Moisemaa p'āpida ome. Māga nīde pa tau p'orep'orepari unuji māik'aapa pa jīwaa nībaji. Ichiaba paraaji awērachai māik'aapa hīelo k'oi tauk'a baaiji.

12

Juanpa wēra je ome unuda

¹ Māpai mia ne-inaa awaraa waide unuk'aa pada unuji. Pajāde unuji wēra ak'ōrejīru urua nībik'a jī bi. Bainī baji atane īri. Poro jīra lucero docedee ooda jī baji.

² Māgí wēra biak'oo baji. Bi p'ira baji chi warra ewaa t'oit'ee bada perā. Mapa bia nībaji.

³ Māpai ne-inaa awaraa waide unuk'aa pada padachi pajāde. Unuji je choma. P'oree baji māik'aapa poro siete iru baji. Ma chaachaa poro jīra jī baji. Ichiaba cacho diez iru baji.

⁴ Māgí jepa ichi tru wirawiraarupa pajāde nībi lucero perá esa-auk'a baaipiji eujādee. Māgí bainī banaji ma wēra k'īrapite māik'aapa nīmaa beejī iru warra t'omerā, ma warra chai k'o atapēiit'ee pada perā.

⁵ Māpai ma wērapa imik'īra warra t'oji. Ma war-rapa rey k'a na eujādepemaarā ichi jua ek'ari iru bapariit'ee. Reypa tuma hierrodee juade iru bīpa ooparik'a, māga pik'a irua ooit'ee. Māgí je choma mama baji mīda, ma warra chai p'oyaa k'o-e paji, Tachi Ak'ōrepa āyaa atepida perā ichi baparimaa ichi rey su-ak'i beeparide.

⁶ Jōdee ma wēra mirudachi eperāarā mak'iara wēe jēra bīmaa; Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru badamaa. Mama angeleerāpa nek'opijida māik'aapa pia ak'i p'anajida k'āima mil doscientos sesenta.

⁷ Māpai it'ari jura paraaji. Angeleerā poro waibia Miguel awaraa angeleerā ome chōo jirijida māgí je choma bi ome. Māpai jepa ichideerā p'e atap'eda, chōojida.

⁸ Mamĩda ma je choma bi eerepemaarã chooda-e paji. Angeleerãpa ãra it'ariipa jërek'oojida.

⁹ Mãgá bat'at'aajida ma je choma bi na p'ek'au eujãdee. Mãgí je choma chonaarãwedapema taama; Netuara Poro Waibia maa-e pirã Satanás apata. Mãgípata na p'ek'au eujãdepemaarã k'úrapari. Mãgí bat'at'aajida na p'ek'au eujãdee ichideerã ome.

¹⁰ Mãpai mia ũriji Tachi Ak'õredeerã it'ariipa golpe pedee p'ani:

—ƒrapí Tachi Ak'õrepa k'achia p'oyaaji mãik'aapa aupaji tachi o k'achiadeepa k'aripa atada atuanaadamerã.

ƒrapí jõmaarã rey beeji mãik'aapa ichia pëida, Cristo jua ek'ari jõmaweda p'aneejida.

Mãga bi jëret'aadap'edaa perã ma imiateeparipa tachi ipemaarã Cristo k'aurepa.

Mãgí ñi-ee tachi imiateepachi Tachi Ak'õre k'írapite.

¹¹ Mamĩda tachi ipemaarãpata iru p'oyaapachida Cristopa ichi waa bat'ada perã ãra pari.

Ichiaba iru p'oyaapachida Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee awaraarãmaa jaradap'edaa perã.

Eperãarãpa ãra peedait'ee pak'ãri, waaweedak'aa paji piudait'ee ma jaradap'edaa k'aurepa.

¹² ¡O-ña p'anadáma angeleerã, it'ari p'anapata perã!

Mamĩda chupíria p'ani parã eujãde p'anapataarã mãik'aapa p'usade p'anapataarã Netuara Poro Waibia parã

t'ãide bapari perã.
 Ichi audú k'irau bi k'awa bairã taarã-e Tachi
 Ak'õrepa jõpiit'ee irua ne-inaa k'achia
 oopari.

¹³ Mãgí je choma bipa k'awaa atak'ãri ichi na
 p'ek'au eujãde bi, ichi jëredap'edaamã, ma wërapa
 warra t'oda jirimaa beeji.

¹⁴ Mamída Tachi Ak'õrepa nejipi tapia isiak'ara
 omé teeji ma wëramaa, mãgá ma je choma
 badamãipa t'imí wãabaimerã ichia k'isia iru
 badamaa; eperãarã mak'iara wë-ema. Mama
 nek'opidai mãik'aapa pia ak'i p'anadai año õpee
 ap'eda esa-auk'a wãyaaru misa.

¹⁵ Mãga unuk'ãri, ma je choma bi it'aideepa pa-
 nia jichooji to chomadarumaa, to chomaapa ma
 wëra to barree ateei jïak'aapa.

¹⁶ Mamída eujãpa ma wëra k'aripaji. Ewadachi
 mãik'aapa ma to choma je choma bipa jichooda
 weedachi ai uriade.

¹⁷ Mãga unuk'ãri, ma je choma bi audupiarã
 k'iraudachi ma wëra ome. Mapa chõo jirinaji ma
 wëradeepa uchiadap'edaarã ome; chi na eujãde
 at'ãri nĩbirã ome. Mãirãpa oopata Tachi Ak'õre
 Ûraade jara bik'a mãik'aapa ijãapata Jesupa jara-
 teeda ùraade.

¹⁸ Mãpai mãgí je choma bi bainĩ banaji p'usa ide.

13

Nemĩsia p'usa jãdeepa uchiada

¹ Mãpai mia unuji nemĩsia uchiaru p'usa jãdeepa.
 Mãgipa poro siete iru baji mãik'aapa cacho diez.
 Chi cacho chaa poro jĩra jĩ baji. Jõdee chi poro chaa

t'ĩ p'ã baji. Tachi Ak'õre t'ĩ chok'ara made p'ã jëra baji, irua mǎga unuk'ãri, k'ĩraudaimerã. Mǎgá ma nemĩsiapa iru oo iru baji.

² Mǎgí nemĩsia imamak'a baji. Mamĩda chi bĩri oso realdek'a baji. Chi it'ai león it'aik'a baji. Je choma bĩpa ma nemĩsia ichi jĩak'a papiji, mǎgĩpa auk'a oomerã ma jepa ooparik'a mǎik'aapa je choma bĩ jua ek'ari p'anĩrã auk'a iru bamerã ichi jua ek'ari.

³ Mǎgí nemĩsia poro aba supeet'aa baji espadapa, mamĩda ichia jĩpat'aaji. Mapa na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaarãpa iru pia unupachida mǎik'aapa irua oopi bik'a oo k'inia p'anapachida.

⁴ Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩdai k'ãyaara, je choma bĩmaa it'aa t'ĩpachida, iru juapa ma nemĩsiapa neinaa k'ĩra t'ãdoo oopachi perã. Ma awara ma nemĩsiamaa paara it'aa t'ĩpachida. Mǎgapachida:

—¿K'aita nǎgí nemĩsiak'a bĩma? ¿K'aita chõoima iru ome?

⁵ Tachi Ak'õrepa ma nemĩsia ichiak'au biji neinaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oo wãmerã atane cuarenta y dos wãyaaru misa. Mǎgĩpa pedee audua pedeeachi mǎik'aapa ichi Tachi Ak'õreda a nipapachi.

⁶ Mǎgá pedee k'achia jara wãpachi Tachi Ak'õre ãpĩte mǎik'aapa ichideerã it'ari p'ani ãpĩte.

⁷ Ma awara Tachi Ak'õrepa mǎgí ichiak'au bida perã, jura chõo beeji Cristodeerã, chi at'ãri na p'ek'au eujãde p'anadap'edaarã ome, ãra p'oyaarumaa. Ichiaba mǎgá ichiak'au bida perã, mǎgĩpa ichi jua ek'ari p'e wãji eperãarã èreerã chaadepema, p'uuru chaadepema, pedee

chaadepema m̄aik'aapa eujā chaadepema.

⁸ Jōmaweda t'ĩ p'ã-ee p'anĩrã Oveja Chak'e peedap'edaapa Tachi Ak'õre ome ichita p'anapataadait'eerã t'ĩ p'ã jẽra bi librode it'ari, m̄airãpa ma nemĩsiamaa it'aa t'ĩdait'ee, tachia Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩpatak'a. M̄aga p'anadait'ee Tachi Ak'õrepa na eujā ooi naaweda, ai p'ãdade āchi t'ĩ p'ã-ee p'anadap'edaa perã.

⁹ K'ĩiri ěesaa p'anáti ũridamerã mia jararu:

¹⁰ —Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi pirã ma nemĩsiapa parãdepema aba āyaa ateemerã carcelde t'i n̄biit'ee, m̄aga pait'ee.

Jōdee k'ĩsia iru bi pirã m̄agipa parãdepema aba peemerã espadapa, m̄aga pait'ee.

Maperã Cristodeerã choodaipia bi āchi ijãa p'anide m̄aik'aapa Cristode ijãapataadaipia bi, ma k'aurepa piuruta p̄ijida.

Ne-animal k'achia eujãdeepa uchiada

¹¹ Ma t'ĕepai mia unuji awaraa ne-animal k'achia eujãdeepa uchiaru. Cacho omé iru baji Oveja Chak'epa iru baparik'a. Mam̄ida pedeepachi je choma pedeeparik'a.

¹² M̄agipa nemĩsia k'ĩrapite ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oopachi irua oo badak'a. Jaraji na p'ek'au eujãdepemaarã jōmaarãmaa it'aa t'ĩpataadamerã ma nemĩsiamaa, chi poro aba supeedap'edaa j̄ipada.

¹³ Ichiaba ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oopachi eperãarãpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Eperãarã taide t'ĩp̄itau paara baaipiji pajãdeepa na eujãde.

¹⁴ Tachi Ak'õrepa ichiak'au b̄ida perã, m̄agee ne-inaa ooji. M̄agá ne-inaa eperãarãpa p'oyaa

oodak'aa oo bipa nemĩsia k'ĩrapite, mǎgipa na p'ek'au eujǎde p'anadap'edaarǎ jǔmaweda k'ũrat'aaji. Ma awara jaraji ǎchia oodamerǎ mǎgĩ nemĩsia espadapa supee p'anadap'edaa chok'ai padaida k'ĩrak'a.

¹⁵ Tachi Ak'õrepa mǎgĩ ne-animal k'achia ichiak'au bida perǎ, ma nemĩsia k'ĩrak'a chok'ai pik'a beeji mǎik'aapa pedeeji. Maap'eda ma k'ĩrak'a chok'ai pik'a padaidapa peepiji jǔmaweda ichi waawee k'iniada-ee p'anadap'edaarǎ.

¹⁶ Ma awara mǎgĩ ne-animal k'achia t'ẽe uchiadapa tauchaa bipiji jǔmaarǎ eperǎarǎ jua juaraarede mǎik'aapa tau biiride. Ma tauchaa bijida ek'ariara beerǎmaa, waibiara beerǎmaa auk'a; p'arat'ara beerǎmaa, chupiria beerǎmaa auk'a; esclavo-eerǎmaa, esclavoorǎmaa auk'a.

¹⁷ Ma tauchaa wẽe apidaapa ne-inaa neto atada-e pai mǎik'aapa apidaapa ne-inaa neto pẽida-e pai. Ma tauchaa ma nemĩsia t'ĩ maa-e pirǎ ichi nũmero paji.

¹⁸ K'ĩsĩati mia jararude. Chi k'ĩsia k'awaa beerǎpa k'awaa atadai ma nemĩsia t'ĩ, ichi nũmero juasi-adak'ǎri. Ma nũmero eperǎ nũmero: seiscientos sesenta y seis.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil ijǎapataarǎ Oveja Chak'e ome

¹ Mǎpai mia unuji ma Oveja Chak'e bainĩ bi Siǔn ee nok'ode. Ichi ome p'anajida ciento cuarenta y cuatro mil eperǎarǎ. Ichi t'ĩ mǎik'aapa chi Ak'õre t'ĩ p'ǎ baji ǎchi tau biiride.

² Māpai it'ariipa ũriji ne-inaa to k'ida chaaree jīwaaparik'a maa-e pirã pa golpe jīwaaparik'a maa-e pirã arpa chaapataarã chok'araarãpa ãchi arpa chaa p'anik'a.

³ Ma eperãarã Oveja Chak'e ome p'anadap'edaarãpa k'ari chiwidi k'ari p'anajida Tachi Ak'õre su-ak'i beepari k'irapite, ma ne-inaa chok'ai bi k'imari k'irapite mãik'aapa ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro k'irapite. Awaraarãpa mǎgí k'ari p'oyaa k'arida-e paji. Jīp'a ma ciento cuarenta y cuatro mil Cristopa na p'ek'au eujãdepemaarã o k'achiadeepa k'aripa atada, mǎirãpapaita mǎgí k'ari k'awajida.

⁴ Mǎirã wēraarã ome k'ãida-e paji, ãchi p'anapata awara bidap'edaa perã Tachi Ak'õre-it'ee. Mapa ãchi wāpata ma Oveja Chak'e wārumaa mǎik'aapa oopata irua ooparik'a. Cristopa ãra na eujãdepemaarã o k'achiadeepa k'aripa ataji, awaraarã k'ãyaara naapiara primisiak'a p'anadamerã Tachi Ak'õre-it'ee mǎik'aapa ichi-it'ee.

⁵ Æchia maarepida seewa jaradak'aa paji, p'ek'au k'achia jōmaweda oo amaadap'edaa perã.

Ángel õpeerãpa jaradap'edaa

⁶ Māpai mia unuji awaraa ángel it'ari wāabai ni. Mǎgipa Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pèida atee baji eperãarãpa irude ijãadamerã. Ma pedee ichita bapari, jō-ee. Ma pedee atee baji jarade na p'ek'au eujãdepemaarã jōmaarãmaa; èreerã chaadepema, p'uuru chaadepema, pedee chaadepema mǎik'aapa eujã chaadepema.

⁷ Golpe pedee pachi:

—Tachi Ak'õre waawee p'anapatáati m̄aik'aapa irumaa jarapatáati iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. Ewari paji irua ak'imerã eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia. It'aa t'ĩpatáati irumaa, iruata ooda perã pajã, na eujã p'usa ome m̄aik'aapa jõmaweda pania poatri uchía bímãi.

⁸ M̄apai mia awaraa ángel unuji m̄agí uchiada t'ëe. M̄agípa jaramaa baji:

—jJõdachi, jõdachipi p'uuru waibia Babilónia! Ma p'uuru k'aurepa eperãarã jõmaarãpa p'ek'au k'achia k'ĩra t'ãdoo oopachida. Eperãpa vino topi bik'a awaraamaa piudaimerã, m̄aga pik'a ma p'uuru pidaarãpa p'ek'au k'achia k'ĩra t'ãdoo oopipachida awaraarãmaa.

⁹ M̄apai mia awaraa ángel unuji ma omé uchiadap'edaa t'ëe. M̄agípa golpe pedeeji:

—Eperãarãpa ma nem̄siamaa m̄aik'aapa m̄agí k'ĩrak'a bima it'aa t'ĩruta pirã m̄aik'aapa m̄agĩrã tauchaa bipiruta pirã áchi tau biiride wa juade,

¹⁰ Tachi Ak'õrepa áchi k'achia ooit'ee. M̄agí eperãarãpa Tachi Ak'õre vinota todait'ee. M̄agí vino jara k'inia bi iru jĩp'a k'ĩrau bait'ee áchi ome; chupiria k'awa-ee. Audú k'ĩrau bait'ee perã, áchi miapiit'ee t'ipitau azufre ome audú wásia bipa. M̄aga ooit'ee ichi angeleerã pia beerã k'ĩrapite m̄aik'aapa ma Oveja Chak'e k'ĩrapite.

¹¹ Irua m̄agĩrã m̄agá ñi-ee miapi bipa nari jĩrak'awaa n̄ibait'ee ãstaawa, p'ãrik'ua pida. Tachi Ak'õrepa m̄agĩrã m̄agá miapi iru bait'ee, áchia it'aa t'ĩpatap'edaa perã ma nem̄siamaa ichi k'ĩrak'a bi

ome māik'aapa ichi t'ĩ tauchaa b'ipidap'edaa perã ãchi k'ap'iade.

¹² Mapa Tachi Ak'õredeerãpa choodaipia bi ãchia oo p'anide iru ũraade jara bik'a māik'aapa ãchi Cristode ijãa p'anide.

¹³ Māpai mia ũriji it'ariipa nãga pedeeru:

—P'ãji nãgí pedee: “T'ãri o-ĩa p'ani Tachi Waibiadeerã, chi namāik'aapa waa piudait'eerã k'achia beerã juapa.”

Māpai Tachi Ak'õre Jaurepa mãgaji:

—Wāarapi. Māirã piudak'ãri, waa mimiada-e pait'ee. Ma k'ãyaara k'ãiwee p'anadait'ee. Tachi Ak'õre o-ĩa bait'ee ãra ome, ãrapa ne-inaa pia oopatap'edaa perã Cristo k'ap'ia pari.

Angeleerãpa na p'ek'au eujãdepemaarã ewadap'edaa

¹⁴ Māpai mia ak'iji māik'aapa unuji jĩarara t'oroo. Ai ĩri su-ak'i baji Eperã Ak'õre Truadepema. Mãgipa poro jĩra nēedee ooda jĩ baji. Ichi juade atee wãji nek'o esĩri jõree p'ewedee bi.

¹⁵ Māpai unuji awaraa ángel uchia bi Tachi Ak'õre baparimãiipa. Mãgipa golpe pedeeji ma jĩararade su-ak'i bima:

—Ara eperãarãpa net'atau waraa bi ewapatak'a nek'opa, mãga pik'a jã p'ek'au eujãdepema ijãapataarã p'e atãji. Ewari paji mãga oomerã.

¹⁶ Aramãgá ma jĩararade su-ak'i b'ipa ijãapataarã p'e ataji.

¹⁷ Maap'eda awaraa ángel uchijaji Tachi Ak'õre it'aripema te waibiadeepa. Mãgipa nek'o esĩri jõree p'ewedee bi ichiaba atee wãji ichi juade.

18 Māga nide awaraa ángel uchiaji it'aripema altarmāiipa. Māgí ma altardepema t'ipítaiu j̄ipari paji. Māgipa golpe pedeeji ma ángel nek'o esiiri j̄oree p'ewedee iru b̄imaa:

—Eperāarāpa uva waraa bi k'imí t'iap'epatak'a nek'opa, māga pik'a jā p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā p'e atáji, ma-it'ee ewari pada perā.

19 Aramāgá ma nek'o iru badapa na p'ek'au eujādepema ijāadak'aa beerā p'e ataji uva p'e atapatak'a. Māpai mimiapataarāpa uva p'e b̄ipatak'a bōgo tapiade piart'idait'ee māik'aapa chi ba atadait'ee, māga pik'a ma angelpa ma ijāadak'aa beerā peek'ooji.

20 P'uurude taawa māga ook'āri, ma piudap'edaarā waa wee n̄ibeeji trescientos kilometros parumaa; chi n̄apia caballo t'ūa it'ia aba parumaa.

15

Ne-inaa k'achia siete p'asait'ee bada

¹ Māpai mia ne-inaa awara waide unuk'aa pada it'ari unuji. P'era pik'a beeji māga unuk'āri. Unuji angeleerā siete. Ma chaachaa ne-inaa k'achia atee wāji p'asapiit'ee eperāarāmaa. Māgí ne-inaa k'achia siete aupadak'āri, Tachi Ak'ōre k'īrau bada na p'ek'au eujādepemaarā ome j̄oit'ee.

² Ichiaba unuji ne-inaa lago b̄ei-sāa pik'a, vidriodee oodak'a, t'ipítaiu ome p'oirada. Ai ik'aawa bainī p'anajida chi p'oyaadap'edaarāpa māgí nemīsia, ichi k'īrak'a māik'aapa ichi t'ī maa-e pirā número tauchaa b̄idaarā eperāarā k'ap'iade.

Ma bainĩ p'anadap'edaarãpa arpa Tachi Ak'õrepa ãramaa teeda iru p'anajida.

³ K'arimaa p'anajida Tachi Ak'õre mimi-apari Moisepa k'aridak'a mãik'aapa Oveja Chak'edeerãpa k'aripatak'a:

—Tachi Ak'õre Waibia, pia jõmaarã k'ãyaara ne-inaa piara oopari.

Pita jõmaarã eujãdepemaarã Rey.

Pia ne-inaa jõma pia k'ĩsia iru bi mãik'aapa ichita wãarata jarapari.

⁴ Tachi Waibia, ¿k'aipa pi waawee-e paima?

¿K'aipa pi t'ĩ t'o-e paima?

Pi aupai k'achia wẽe bapari.

P'uuru pidaarã jõmaweda chedait'ee it'aa t'ide pi k'ĩrapite, pia pia oopari perã k'achia beerã miapik'ãri.

⁵ Ma t'ẽepai unuji Tachi Ak'õre it'aripema te waibia ewa bi. Ma te edajãde unuji iru baparinã. Mãgimã chonaarãwedapema Ak'õre te ne-ede ooda edupiarã bi cuarto jãak'aa paji.

⁶ Mãpai unuji ma te waibiadeepa angeleerã siete uchua p'ani. Mãirã paji ne-inaa k'achia atepataarã p'asapidait'ee eperãarãmaa. P'aru lin-odee jĩ p'anajida. Ma p'aru maarepida t'ãu-ee baji. Urua pik'a baji t'o-t'oo bada perã. Ne-inaa k'irride jĩpatak'a nẽedee ooda nẽrbai jĩ p'anajida ãchi t'ũade.

⁷ Mãpai unuji ma Tachi Ak'õre ik'aawa p'ani ne-inaa chok'ai bi k'ĩmariidepema abaapa vaso nẽedee ooda teeru ma angeleerã chaachaa. Ma vaso chaa ipuru baji Tachi Ak'õre k'ĩrau bipa. ¡Iru ichita baparipi!

⁸ Tachi Ak'õre jõmaarã k'ãyaara waibiara bairã, ichi k'ïra wãree uchua baji ichi baparamãipa ma te ipururumaa. Maapai apida ma tede t'ïudak'aa paji. Mãga baji ma angeleerã sieteerãpa ne-inaa k'achia atee p'ani jõruta misa.

16

Tachi Ak'õrepa k'achia ooda eperãarãmaa vaso wet'aada k'aurepa

¹ Mãpai mia ùriji Tachi Ak'õre it'ari golpe pedeemaa bi. Ma pedee uchua ichi it'aripema te waibiadeepa. Mãgaji ma angeleerã sieteerãmaa:

—Wãti mãik'aapa eujã ïri wet'áati ma vaso siete ipuru p'ani mi k'ïrau bipa. Mãgã mia eujãdepemaarã miapiit'ee.

² Aramãgã ma naapiara ángel wãji mãik'aapa ichi vasode iru bada wet'aaji eujã ïri. Mãpai eperãarã jõmaweda ma nemãsia k'ïrak'a bima it'aa t'ïpatap'edaarã mãik'aapa ichi tauchaa iru p'anapatap'edaarã k'ayaadachida ne-inaa k'achiapa aida-idaa bik'a. Mãgãpa ãchi audú mia p'aneepachida, p'ua nãbada perã.

³ Mãpai araarepema angelpa ichi vaso wet'aaji p'usa jãde. Mãpai pania aide nãbi eperã piuda waak'a padachi. Mapa ne-inaa chok'ai p'anadap'edaarã aide nãbi jõmaweda piudachida.

⁴ Mãpai ma omé eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji to bee ïri mãik'aapa pania poatri uchiapata ïri. Ma pania jõmaweda tachi waa padachi.

⁵ Maap'eda ùriji ángel awara bida pania jãamerã pedeemaa bi. Mãgãpa mãgaji:

—Tachi Ak'õre, jõmaarã k'ãyaara pia ne-inaa piara oo bi.

Pi ichita bapari mãik'aapa ichita bapachi.

⁶ Pia pia ooji mǎgá pania waa papik'ãri, jǎgí eperãarãpa pichideerã waa mãik'aapa pi pedee jarapataarã waa bat'apidap'edaa perã, ãra pee atapëidak'ãri.

Maperãpi jǎgírãmaa waa topimaa bi.

Mǎgí todaipia bi jǎgeerãpa.

⁷ Ichiaba mia ũriji ángel pedee uchua bi al-tardeepa:

—Wãarapi, Tachi Ak'õre Waibia.

Pia pia oo bi, mǎga ook'ãri k'achia beerãmaa.

⁸ Mǎpai ma õpee eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji ak'õrejĩrumaa, ak'õrejĩrupa eperãarã paak'oomerã t'ipitaupa paaparik'a.

⁹ Mǎgá eperãarã jõmaweda mia p'aneepachida ma paada p'uapa. Mamĩda ãchia ne-inaa k'achia oopata oo amaa k'iniada-e paji mãik'aapa Tachi Ak'õre waawee k'iniada-e paji. Ma k'ãyaara ik'achia jarapachida Tachi Ak'õremaa, irua ma k'achia ãchimaã pëida perã.

¹⁰ Mǎpai ma k'ĩmari eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji mǎgí nemĩsia su-ak'i beepari ĩri. Mǎpai ma nemĩsia trua, na p'ek'au eujã jõmaweda p'ãriude beeji. Eperãarã aide p'anadap'edaarãpa ãchi k'ĩrame k'aak'oopachida, p'ua chooda-e p'anadap'edaa perã.

¹¹ Mǎgá mia p'anapachida mĩda, oo amaa k'iniada-e paji ãchia ne-inaa k'achia oopata. Ma k'ãyaara ik'achia jarapachida Tachi Ak'õre

it'aripemamaa, ãchi p'ua jõnada k'aurepa m̃aik'aapa ãchi aida-idaa p'anadap'edaa k'aurepa.

¹² Māpai ma joisomaa eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji Éufrates to waibia jāde p'oodaimerã. Māgá reyrã ak'õrejĩru uchiapari eerepa jĩp'a chedai.

¹³ Māpai mia unuji jaure k'achia beerã õpee, baso k'ĩrak'a bi. Māgĩrã uchijida je choma bi it'aideepa, nemĩsia it'aideepa m̃aik'aapa ma ne-animal k'achia; chi seewa jarapari it'aideepa.

¹⁴ Māgĩ jaure k'achia beerã netuaraarã. Māgĩrãpa oopachida ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Wãpachida na p'ek'au eujãdepema reyrãmaa m̃aik'aapa ũrapachida chip'edaidamerã jura chõode Tachi Ak'õre Waibia ome iru ewari waibia ewate.

¹⁵ Māpai Tachi Waibiapa m̃agaji:

—j'Ūriti! Parã atu bide mi cheit'ee nechiapari cheparik'a. Tachi Ak'õrepa k'ĩra jĩp'a nipapataarã pia ak'iit'ee. Māĩrã k'ĩra nejasiada-e paĩt'ee atu bide mi chek'ãri.

¹⁶ Ma reyrã jaure k'achia beerãpa ũraadap'edaa chip'edachida abaamã, hebreo pedeede t'ĩjarapachida *Armagedón*.

¹⁷ Māpai ma seis eerepema angelpa ichi vaso wet'aaji. Māga nide Tachi Ak'õre golpe pedee uchijida ichi it'aripema te waibiadeepa; ichi su-ak'ĩ beeparideepa. Māgaji:

—j'Jõdachida aji, mia k'ĩsia iru bada k'achia beerã miapiit'ee!

¹⁸ Māga jararude pa baaiji, pa jĩwaa nĩbaji m̃aik'aapa awērachaipa na p'ek'au eujã golpe wëret'aaji. Audú golpe wëreji. Eperãarã na eujãde

p'aneedak'ãriipa awẽrachai apida ma k'ãyaara golpeera wẽre-e paji.

¹⁹ Māgá golpe wẽrek'ãri, chi p'uuru waibia t'oodachi t'ooma õpeede. Apema p'uuru na p'ek'au eujãde p'ani jõdachida. Tachi Ak'õrepa k'awaji ma p'uuru waibia Babilónia pidaarãpa oopatap'edaa. Audú k'ĩrau bada perã ãchi ome, mǎgí p'uuru mi-apiji.

²⁰ Ma awara ma wẽre nĩbide jõmaweda isla ee ome wẽpadachida.

²¹ Māga nide it'ariipa hielu k'oi tau tapia bik'a baai cheji eperãarã ãri. Ma chaachaa cuarenta kilos waa paji. Māga bak'ãri, eperãarãpa ik'achia jarajida Tachi Ak'õremaa ma hielu tau tapia k'aurepa, audú golpe tee bada perã.

17

Tachi Ak'õrepa wẽra t'ãri k'achia-idaa bi k'achia ooda

¹ Ma angeleerã sieteerãpa vaso iru p'anadap'edaa, mǎirãdepema aba mimaa cheji mǎik'aapa mǎgaji:

—Chéji. Mǎa ak'ipiit'eeda aji, sǎga Tachi Ak'õrepa k'achia ooit'ee wẽra jõmaarãpa k'awa p'ani. Mǎgí prostitutak'a bi su-ak'i baparík'api bi to k'ait'ak'ait'aa jẽra bimãi.

² Na p'ek'au eujãdepema reyrãpa p'ek'au oopachida, araa padak'ãri mǎgí wẽra ome. Ma awara na p'ek'au eujãdepemaarãpa ooi awaa p'anapachida ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdo oochia oodak'a.

³ Maap'eda ma k'aimok'araa pik'a bide Tachi Ak'õre Jaurepa unupida mĩmaa, ma angelpa mi ateeji eujã eperãarã mak'iara wẽe jẽra bidee. Mama bide unuji ma prostitutak'a bi su-ak'i bi nemĩsia p'oree bi ĩri. Mãgí nemĩsia k'ap'ia jõma ĩri Tachi Ak'õre t'ĩ p'ã jẽra baji, oo iru bait'ee. Mãgí nemĩsiapa poro siete mãik'aapa cacho diez iru baji.

⁴ Mãgí wẽrapa p'aru p'up'uchia p'oree ome jĩ baji. Ichiaba nẽe, mãu pi-ia mãik'aapa perla jĩ baji. Ichi juade iru baji copa nẽedee ooda. Mãgí ipuru baji ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoopa; ne-inaa jõmaweda Tachi Ak'õrepa unuamaa iru bi.

⁵ Ichi tau bĩiride nãgí t'ĩ p'ã baji:

P'uuru Waibia Babilónia,

Prostitutaarã

Mãik'aapa Ne-inaa K'achia K'ĩra T'ãdoo

Oopataarã Nawe Apata.

Eperã apidaapa k'awada-e ma t'ĩ k'ãata jara k'inia bi. Tachi Ak'õrepapaita k'awa bi.

⁶ Mia unuji mãgí wẽra piu pik'a bi. Eperã it'uapa piudaik'ãri, o-ĩadaiparik'a, mãga pik'a mãgí wẽra o-ĩadachi Tachi Ak'õredeerã, Cristode ijãa p'anadap'edaarã peepida perã.

Mãgá ak'ĩmaa bide mi p'era pik'a beejì.

⁷ Mãpai ma angelpa mĩmaa mãgaji:

—¿Sãap'eda pi p'era pik'a nĩbĩma? aji. Mia jarait'ee ne-inaa pia waide k'awa-e bi. Jarait'ee k'ãata jara k'inia bi mãgí wẽra mãik'aapa ichi su-ak'i bi ĩri nemĩsia; mãgí poro siete, cacho diez iru bi.

8 Ma nemĩsia pia unuda naaweda chok'ai bapachi mĩda, ĩrá wẽ-e. Mamĩda na ewari uchi-ait'ee ma uria nãpia bideepa, wãĩ naaweda Tachi Ak'õrepa jõt'aait'eemaa. Na p'ek'au eujãdepemaarã, chi Tachi Ak'õrepa na eujã ooi naaweda t'ĩ p'ã-ee beerã Tachi Ak'õre ome ichita p'anapataadait'eerã t'ĩ p'ã jëra bi librode it'ari, mãĩrãpa ak'itrua para bait'ee mǎgĩ nemĩsia unudak'ãri. Mǎgĩ bapachi mĩda, ĩrá wẽ-e. Mamĩda waya cheit'ee.

9 'Mia nǎgĩ pedee jararu k'ĩsia k'awaa beerã-it'ee, aide k'ĩsia p'anadamerã mãik'aapa k'awaadamerã wãara k'ãata jara k'inia bi. Ma nemĩsia poro siete jara k'inia bi ee siete. Mamãik'aapa ma wërapa eperãarã ak'ipari. Ichiaba ma poro chaachaa jara k'inia bi rey aba.

10 Ma reyrã sietedepema joisomaa piujida. ĩrá abaapa eperãarã iru bi ichi jua ek'ari. Chi apema waide uchiae. Mamĩda mǎgĩ t'ëepema rey uchiak'ãri, taarã-epai eperãarã iru bapariit'ee ichi jua ek'ari.

11 Mǎgĩ nemĩsia chok'ai bada mamĩda ĩrá wẽ-e ma reyrã siete t'ëe uchiat'ee, ai eerepemak'a. Mamĩda wãara mǎgĩ ma sietedepema uchiada pait'ee. Waya eperãarã iru bapariit'ee ichi jua ek'ari. Mǎgita wãit'ee Tachi Ak'õrepa jõt'aait'eemaa.

12 'Mǎgĩ cacho diez pia unuda jara k'inia bi reyrã diez waide uchiada-e p'ani. Mamĩda ma nemĩsia uchiak'ãri, taarã-e ma reyrã ichi ome eperãarã iru p'anadait'ee ãchi jua ek'ari.

13 Ma reyrã diez auk'a k'ĩsiadait'ee mãik'aapa ma nemĩsia eere t'ĩudait'ee.

14 Jura chõonadait'ee ma Oveja Chak'e ome. Mamñda irua ãchi jõmaweda p'oyaaít'ee. Iru eere p'anadait'eeda aji, eperãarã Tachi Ak'õrepa jirida irude ijãapataadamerã, chi jirit'eradaarã choopatap'edaa perã Cristode ijãa p'anide. Iru Rey jõmaarã rey mãik'aapa iru Poro Waibia jõmaarã poro waibia.

15 Ma angelpa ichiaba mãgaji:

—Ma to chok'ara k'ait'ak'ait'aa bimãi, mãgí prostitutak'a bi su-ak'i pik'a bimãi, jara k'inia bida aji, eujãdepemaarã, p'uuru pidaarã, èreerã k'ira t'ãdoo mãik'aapa pedee k'ira t'ãdoo pedeeapatarã.

16 Ma reyrã diez pia unuda mãgí nemñsia ome, mãgí prostitutak'a bi k'ira unuamaa iru p'aneadait'ee. Mapa ãchia jãri atadait'ee jõmaweda ma wërapa ne-inaa iru bi, ãk'adaa pik'a beemerã. Maap'eda iru paa jõdait'ee.

17 Tachi Ak'õrãpata ma k'ĩsia biji ãchi t'ãride mãga oodamerã, ichia naaweda k'ĩsia iru badak'a. Ichiaba ichiata k'ĩsiapiji mãgí reyrãmaa ma nemñsia eere t'ĩudamerã ichia jarada jõru misa.

18 Mãgí wëra pia unuda jara k'inia bida aji, p'uuru waibia, ai jua ek'ari na p'ek'au eujãdepema reyrã p'anapata.

18

Babilõnia p'uuru waibia jõda

1 Ma t'ẽepai mia unuji awaraa ángel it'ariipa baai cheru. Mãgí angeleerã poro waibia paji. Mapa ichi baai cherude eujã ãdaadachi ichi k'ira wãreepa.

2 Mãgipa golpe pedeeji:

—jJōdachi; jōdachida aji, jā p'uuru waibia Babilónia!

ƒrá mǎgí p'uuru badamāi jaure k'achia beerā te padachi, netuaraarā aupai mama p'anapata perā.

Mama ichiaba p'anapata ipanaarā k'ƒra t'ādo Tachi Ak'ōrepa k'iniak'aa eperāarāpa k'odamerā.

³ Na p'ek'au eujādepemaarā jōmaarāpa mǎgí wēra vino topachida piudarutamaa.

Pia jarait'eera, ne-inaa k'achia ooi awaa p'aneejida iru k'aurepa.

Ichiaba na p'ek'au eujādepema reyrāpa p'ek'au k'achia k'ƒra t'ādo oopachida mǎgí wēra k'aurepa.

Ma awara na p'ek'au eujādepema net'aa netopataarāpa p'arat'a waibia atapachidada aji, mǎgí wērapa audú net'aa p'e wāda k'aurepa ichi-it'ee.

⁴ Mǎpai it'ariipa awaraa ũriji nǎga pedeeru:

—Michideerā, uchiadapáde aji ma p'uurudeepa, auk'a oonaadamerā mǎgí p'uuru pidaarāpa ne-inaa k'achia oopatak'a mǎik'aapa uchiadapáde aji, jōnaadamerā āchi ome.

⁵ Tachi Ak'ōrepa mǎgíirā miapiit'ee āchia ne-inaa k'achia oopata k'aurepa, audú ne-inaa k'achia chok'ara oopatap'edaa perā.

⁶ Michi angeleerā, ne-inaa k'achia óotí mǎgí wēramaa, ichia awaraarāmaa ne-inaa k'achia ooda pari.

Ne-inaa k'achia audú óotí irumaa, ichia ne-inaa k'achia ooda chaa.

Māgá parāpa audup̄iara k'achia oodait'ee ichi-maa, ichia ooda k'āyaara awaraarāmaa.

7 Ichi audú t'āri p'uapítì m̄aik'aapa miapítì audua pedeeda pari m̄aik'aapa net'aara iru b̄i pari.

Ichi t'āridepai audua pedee jarapari:

“̄iMita nama su-ak'ì b̄i reinak'a!

Eperāarā jōmaweda m̄i jua ek'ari p'ani.

M̄i t'āri p'ua ba-e p'ētrāk'a.

M̄i k'ima wē-e perā, m̄i chi-ia-eda” aji.

8 Ma audua pedee k'aurepa k'āima abaade ichi atu bide nāgee ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo p'asait'ee:

Piut'ee, t'āri p'ua bait'ee m̄aik'aapa jarra ooit'ee.

T'ip̄itaude paat'aadait'ee ichia k'achia oopata k'aurepa.

Tachi Ak'ōre jōmaarā k'āyaara waibiara b̄ipata māga oopiit'ee.

9 'Na p'ek'au eujādepema reyrā, ma p'ek'au k'achia oopatap'edaarā ma wēra ome m̄aik'aapa p'arat'ara atadap'edaarā ichi k'aurepa jarajēdait'ee unudak'āri nari j̄irak'awaa n̄ibi ichi paadadeepa.

10 Ichi māgá jōru misa, ma reyrā t'imí bainĩ p'anadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āchi auk'a miapii j̄iak'aapa. Māpai jaradait'ee:

“̄iAai, p'uuru waibia Babilónia; p'uuru jōmaarā k'āyaara waibiara b̄i!

Hora abaade, taarā-ee jōpiji Tachi Ak'ōrepa.”

11 'Na p'ek'au eujādepema netopataarā ichiaba jarajēdait'ee ma p'uuru jōda k'aurepa. Māga

oodait'ee waa wē-e pait'ee perã ãchi net'aa neto-damerã.

¹² Mama netopachida nēe; p'arat'a; mǎu pi-ia; perla; p'aru linodee mǎik'aapa sedadee, k'ĩra p'oree p'up'uchia ome; pak'uru t'ũa; ne-inaa ooda marfildee, pak'uru pi-iadee, broncedee, hierrodee, mǎu pia marmoldee.

¹³ Ichiaba mama netopachida canela awaraa ne-aliño t'ũa beepari ome; ne-inaa t'ũa beepari eperãarãpa paapata; mirra k'era awaraa k'era ome; vino; aceite; harina nǎusaa; trigo tau mǎik'aapa nǎgee ne-animalaarã: p'ak'a, oveja, caballo; carro caballopa jidiupata mǎik'aapa esclavoorã, eperãarã paara netopatap'edaa perã.

¹⁴ Ma ne-inaa netopataarãpa jaradait'ee ma p'uuru jōdamaa:

“ĩrã pia chik'o pi-ia net'aa pi-ia ome wēe bida adait'ee!

Pia net'aara mǎik'aapa p'arat'ara iru bada atuadachi.

Waa unudak'aa pait'eeda” adait'ee.

¹⁵ 'Mǎgí netopataarã, chi p'arat'ara atadap'edaarã ma p'uuru k'aurepa, t'imí bainĩ p'anadait'ee ma p'uuru jōru misa, Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a miapii jĩak'aapa. Mǎpai jarajēedait'ee:

¹⁶ “¡Aai, p'uuru waibia!

Pi wēra jĩak'a bapachida adait'ee, p'aru pi-ia linodee ooda jĩ bi; p'aru p'up'uchia p'oree ome.

¡Nēe jĩ bapachi mǎu pi-ia ome, perla ome!

¹⁷ ¡Taarã-e nide jōmaweda pia ne-inaa pi-ia iru bada jōdachida adait'ee!”

'Ichiaba t'imí p'anedait'ee barco p'erapataarã,

chi barcode mimiapataarã mãik'aapa mãirã ome nipapataarã. Jõmaweda p'anapataarã ne-inaa p'usadeepa ata p'ani k'aurepa t'im#pa jãgí p'uuru jõru unudait'ee.

¹⁸ Nari jĩrak'awaa nĩbi ak'i p'anide golpe pedeedait'ee: “¿Awaraa p'uuru paraajik'ã nãgí p'uuru waibiak'a?”

¹⁹ Jarajẽe bi misa, yooro p'ora it'aa bat'adait'ee baaimerã ãchi poro ïri. Mãgá ak'ipipata ãchi t'ãri p'ua p'ani. Mãpai golpe pedeedait'ee:

“¡Aai, p'uuru waibia!

Pichia net'aa p'e wãda k'aurepa p'usade nidá barco chipariirã jõmaweda p'arat'ara padachida.

Írá, taarã-e weda, pichia iru bada jõmaweda jõdachida adait'ee.

²⁰ O-ia p'anéeti angeleerã, Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jõt'aada perã.

Ichiaba o-ia p'anéeti parã Tachi Ak'õredeerã, Cristopa pẽida mãik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarã.

Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jõt'aaji, aide p'anadap'edaarãpa parãmaa ne-inaa k'achia oodap'edaa perã.”

²¹ Mãpai ángel juataura bipa mãu tapia k'ũrumak'a bi jira ataji mãik'aapa bat'at'aaji p'usade. Maap'eda mãgaji:

—Jãgá pi baaiit'ee, p'uuru waibia Babilónia.

Pi waa unudak'aa pait'ee.

²² Pichi calle jãde waa ũridak'aa pait'ee arpa chaapata, flauta chaapata wa trompeta chaapata.

Piichi jãde ne-inaa oo k'awaa bee apida un-udak'aa pait'ee.

Ûridak'aa pait'ee eperãarãpa k'ũrumade ne-inaa bapata.

²³ Piichi jãde lámpara ãdaadak'aa pait'ee.

Miak'ãipata fiestade pedee o-ãa ùridak'aa pait'ee.

Ma jõma wẽpait'ee, piichi netopataarã waibiara p'anajida mĩda awaraa netopataarã k'ãyaara mãik'aapa pia p'uuru pidaarã jõmaweda k'ũrapachi mĩda, petau tau net'aa k'awaa bi oo bipa.

²⁴ Tachi Ak'õrepa ma p'uuru jõt'aaji, aide eperãarãpa peedap'edaa perã iru pedee jarapataarã, ichideerã mãik'aapa awaraarã.

19

Angeleerãpa pedee pia jaradap'edaa

¹ Ma t'ẽepai mia ùriji eperãarã chok'ara it'ari golpe pedeemaa p'anik'a:

—j!t'aa t'ídama Tachi Ak'õremaa!

j!ru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi!

Iruata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atua-naadamerã.

Mapa Tachi Ak'õre aupaita waaweedaipia bi mãik'aapa iru jua ek'ari aupaita p'anapataadaipia bi.

² Irua aupaita wãara jarapari. Irua ne-inaa pia ooji ma prostitutak'a bi jõt'aak'ãri.

Mãgipa eujãdepemaarã k'achiade baaiji, audú ne-inaa k'achia ãchima oopida k'aurepa.

Ma awara Tachi Ak'õredeerã peepachi.
Maperãpi Tachi Ak'õrepa jõt'aajida ajida.

³ Māpai waya golpe pedeejida:

—jTachi Ak'õre jōmaarã k'ãyaara waibiara bi!

Māgí wēra paa jōda nari jīrak'awaa nībi ichita
k'irãpadait'eeda ajida.

⁴ Ma chonaarã poro waibiarã veinticuatro ma ne-inaa chok'ai bi k'ĩmari ome bedabaidachida Tachi Ak'õre, ma su-ak'i beeparide su-ak'i bi k'ĩrapite māik'aapa māgajida:

—jAmén! jTachi Ak'õre jōmaarã k'ãyaara waibiara bi!

⁵ Māpai mia ũriji ma su-ak'i beeparideepa pedeeru:

—Parã jōmaarãpa Tachi Ak'õremaa jarapatáati iru jōmaarã k'ãyaara waibiara bi.

Parã jōmaarãpa oopata irua oopi bik'a māik'aapa iru waawepata, ek'ariara beerã, waibiara beerãpa paara māga jaradaipia bi.

Oveja Chak'e miak'ãit'ee bi fiesta

⁶ Māpai waya ũriji ma eperãarã chok'ara pedeemaa p'anik'a; to k'ida chaaree jīwaaparik'a maa-e pirã pa golpe jīwaaparik'a:

—jIt'aa t'ídama Tachi Ak'õremaa!

jIru jōmaarã k'ãyaara waibiara bi!

Tachi Ak'õre Waibiapa ne-inaa jōmaweda biru ichi jua ek'ari.

⁷ O-ia p'anadáma māik'aapa iru waaweedáma, Oveja Chak'e miak'ãit'ee fiesta paru perã.

Wēra imik'ĩra ome miak'ãiparik'a bapariit'ee chi k'ima ome, māga pik'a Cristode

ijãapataarã ichita p'anapataadait'ee iru ome.

Ãchia miak'ãipata p'aru jĩ p'ani.

⁸ Tachi Ak'õrepa ma p'aru pi-ia teeji ãchimaajĩ p'aneedamerã iru ome p'aneedak'ãri.

Mãgí p'aru lino nãusaadee k'ada.

T'o-t'oo bi maarepida t'ãu-e bairã.

Mãgí lino nãusaa jara k'inia bi Tachi Ak'õredeerãpa ne-inaa pia oopatap'edaa irua oopidak'a.

⁹ Mãpai ma angelpa mĩmaa mãgaji:

—P'ãji nãgí pedee: “O-ĩa p'ani chi Tachi Ak'õrepa t'ĩ pëida eperãarã wãdamerã ma Oveja Chak'e miak'ãi bi fiestadee.”

Ichiaba mãgaji:

—Tachi Ak'õrepata mãgí pedee jara bi wãara.

¹⁰ Mia mãga ùrik'ãri, bedabaidachi ma ángel k'ĩrapite irumaa it'aa t'ĩit'ee. Mamĩda ichia mãgaji:

—jãga oonáaji! Mi Tachi Ak'õre-it'ee mimiapari pik'a mãik'aapa pi ãpemaarãk'a; chi awaraarãmaa jarapataarãpa Jesupa ooda eperãarã k'aripait'ee. Tachi Ak'õremaa aupaita it'aa t'ĩpáde aji.

Tachi Ak'õre Jaurepata Jesupa ooda jarapi bi iru pedee jarapataarãmaa.

Caballo t'orroo ãri wãda

¹¹ Mãpai mia unuji it'ari ewaraa k'obi. Aide caballo t'orroo unuji. Ma caballo ãri wã ni-pada t'ĩjarapata Ichita Oopari Ichia Jara Bik'a mãik'aapa Wãarata Jarapari. Mãgí t'ĩ jara p'anik'a ichia ak'ipari eperãarãpa oopata jarait'ee pia wa

k'achia mǎik'aapa chõopari ichi k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã ome.

12 Chi tau urua nĩbaji t'ipitauk'a. Poro jĩra chok'ara jĩ baji ichi porode. T'ĩ p'ã baji ichi tau bĩiride. Mamĩda apidaapa k'awada-e pai ma t'ĩ k'ãata jara k'inia bi. Ichia aupaita k'awa bi.

13 Ichi ĩripema p'aru jĩ bada bek'ee baji waapa. Ichi t'ĩjarapata Tachi Ak'õre Pedee.

14 Angeleerã chok'ara nipajida iru ome soldaorãk'a. Mãirã ichiaba wã nipajida caballo t'orroo ĩri. P'aru lino nãusaadee jĩ p'anajida. T'o-t'oo baji, maarepida t'ãu-ee bada perã.

15 Ichi it'aideepa uchua baji espada choma k'ĩraichaa weda p'ewedee bi. Mãgipa ichia jõpiit'ee na eujãdepemaarã chok'ara; iru k'ĩra unuamaa iru p'anĩrã. Mãirã jõpiit'ee eperãpa net'aa jõpik'ajik'a pak'uru hierrodee oodapa. Uva piart'ipatak'a chi ba bõgo tapiadee wãmerã, mãga pik'a ichia ma k'achia beerã biit'ee Tachi Ak'õre juade piuk'oodamerã, iru k'ĩrau bairã ãchi ome.

16 Ichi ĩripema p'aru mak'ara ĩri jĩ badamãĩ nãgĩ t'ĩ p'ã baji:

Rey Jõmaarã Rey mǎik'aapa

Poro Waibia Jõmaarã Poro Waibia.

17 Mãpai mia unuji ángel bainĩ bi ak'õrejĩru k'ĩrapite. Mãgipa golpe pedeeji ipanaarã it'ĩ wãabaipataarãmaa:

—Chéti; cheepurúti k'odait'ee chik'o waibia Tachi Ak'õrepa teeru.

18 Chéti piudap'edaarã chiara k'ode: reyrã chiara; soldaorã poro waibiarã chiara; eperãrã poro waibiarã chiara; ichiaba caballo chiara

māik'aapa ai ĩri wāpataarã chiara; eperãarã jōmaarã chiara; esclavo-eerãde, esclavoorãde paara, ek'ariirãde, waibiarãde paara.

19 Māpai unuji māgí nemīsia na p'ek'au eujādepema reyrã ome māik'aapa āchi soldaorã ome. Māgĩrã chip'e p'anajida jura chōonadait'ee ma caballo t'orroo ĩri wã nipada ome māik'aapa iru eere p'anadap'edaarã ome.

20 Mamīda ichia ma nemīsia jita ataji ma ne-animal k'achia ome; chi māgí nemīsia k'ĩrapite oodapa ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māga oo bipa ma ne-animal k'achia, chi seewa jaraparipa eperãarã k'ũraji ma nemīsia tauchaa bipidamerã āchi k'ap'iaide māik'aapa ma nemīsia k'ĩrak'a bimaa it'aa t'ĩpataadamerã. Ma caballo t'orroo ĩri wã nipadapa ma nemīsia ma seewa jarapari ome chok'ai bita bat'ak'ooji lagok'a t'ĩpitau azufre ome jērajēraa jira bidee.

21 Māgĩrã ome nipadap'edaarã piuk'oojida māgí espada uchiadapa ma caballo ĩri wã nipada it'aideepa. Māpai ipanaarãpa mairã k'ap'ia piuda jōmaweda k'o chejida. K'ojida bi jāwaarutamaa.

20

Satanás mil años jĩa bada

1 Māpai mia unuji ángel it'ariipa baai cheru. Māgĩpa ma uria nãpia bidepema llave cadena choma bi ome iru baji ichi juade.

2 Ichia jita ataji māgí je choma bi; māgí chonaarãwedapema taama; Netuara Poro Waibia

maa-e pirā Satanás apata. Ma cadenapa māgí jĩ nĩbiji mil años wāyaaru misa.

³ Māpai bat'at'aaji ma uria nāpia bidee. Jĩa nĩbiji ma llavepa māik'aapa ma uria pia jĩat'aaji apidaapa ewanaadamerā. Māga ooji ma je choma bipa na eujādepemaarā waa k'ūranaamerā ma mil años wāyaaru misa. Ai t'ēpai k'ena pēiit'ee, mak'iaara taarā-eepai.

⁴ Māpai mia unuji rey su-ak'i beepari chok'ara. Tachi Ak'ōrepa jaraji aide su-ak'i p'anadap'edaarāmaa reyrāk'a eperāarā ak'ipataadamerā. Māirā ome unuji eperāarā jaureerā; chi otau t'iap'edap'edaa awaraarāmaa jaradap'edaa perā Tachi Ak'ōre Ūraa māik'aapa Jesupa ooda eperāarā k'aripait'ee. Māgĩrāpa it'aa t'ĩdak'aa paji ma nemĩsiamaa maa-e pirā ichi k'ĩrak'a bimaa. Ichiaba māgí tauchaa bipidak'aa paji āchi tau bĩrĩde wa juade. Māgĩrā chok'ai padaidap'eda, Cristo ome eperāarā ak'ipachida reyrāk'a, ma mil años wāyaaru misa.

⁵ Ma chok'ai padaidaarā naapiara eperāarā p'irabaidap'edaa paji ichita chok'ai p'anapataadamerā. Apemaarā piudap'edaarā p'irabaidait'ee ma mil años jōrumaa.

⁶ O-īa p'ani Tachi Ak'ōrepa awara bidaarā ichideerā p'anadamerā. Māirāta naapiara chok'ai p'irabaidait'ee ichita p'anapataadait'ee. Atuada-e pait'ee. Ma k'āyaara p'aareerā mimia oodait'ee Tachi Ak'ōre-it'ee māik'aapa Cristo-it'ee. Cristo ome ārapa eperāarā ak'ipataadait'ee reyrāk'a, ma mil años wāyaaru misa.

Satanás p'oyaada

⁷ Ma mil años wāyaap'eda, angelpa Satanás k'ena pēiit'ee ichi jīa badamāiipa.

⁸ Māpai ichi uchiat'ee na p'ek'au eujā jōmaade, jōmaarā eujādepemaarā k'ūrade. K'ūrait'ee Gog māik'aapa Magog, āchi soldaorā chip'edaidamerā jura chōodait'ee Tachi Ak'ōredeerā ome. Āchi soldaorā audú chok'ara p'anadait'ee, ipu tau nāusaa audú chok'ara paraaparik'a p'usa ide.

⁹ Māgīrā jīchoojida na eujāde māik'aapa Tachi Ak'ōredeerā wap'irajida; ichia p'uuru k'inia iru bi t'iak'auda edajāde p'anadap'edaarā māik'aapa taawa p'anadap'edaarā paara. Mamīda māga bi misa, it'ariipa t'ipitau baai cheji āchi ĩri māik'aapa āchi k'iniidachida.

¹⁰ Māpai Tachi Ak'ōrepa Netuara Poro Waibia, chi eperāarā k'ūradapa, bat'apit'aaji ma lagok'a t'ipitau azufre ome jērajēraa jira bidee. Mama ma nemīsia, ma ne-animal k'achia, chi seewa jarapari ome ichita miapi bapariit'ee, jō-ee.

Rey su-ak'i beepari waibia t'orroo bi

¹¹ Māpai mia unuji rey su-ak'i beepari waibia, t'orroo bi. Aide Tachi Ak'ōre su-ak'i baji. Ichi k'īrapite na eujā māik'aapa pajā wēpadachida. Maarepida unu-e paji ma nībadamāi, wē-e pada perā.

¹² Māpai mia unuji piudap'edaarā; waibiara beerā, ek'ariara beerā paara. Māirā bainī p'anajida ma rey su-ak'i beepari k'īrapite. Māpai angeleerāpa librora ewat'ijida. Ma librode ne-inaa jōma eperāarāpa oopatap'edaa p'ā baji. Awaraa libro ichiaba ewat'ijida. Māgide Tachi Ak'ōre ome ichita p'anapataadait'eerā t'ī p'ā jēra baji. Tachi

Ak'õrepa ma piudap'edaarãpa oopatap'edaa p'ãda m̃aik'aapa chok'ai p'añirã t'ĩ p'ãda ak'iji jarait'ee chisãg̃irã wãpii ichi truadee m̃aik'aapa chisãg̃irã atuapii.

¹³ Ma piudap'edaarã p'usadeepa p'irabai uchi-ajida. Piudap'edaarãm̃aiipa ichiaba uchijida. Tachi Ak'õrepa ma piudap'edaarã jõmaarãpa ne-inaa oopatap'edaa ak'iji jarait'ee pia wa k'achia.

¹⁴ M̃apai angeleerãpa k'achia beerã jõmaweda m̃aik'aapa piudap'edaarã p'anapatam̃ai bat'at'aajida ma lagok'a t'ipitau jẽrajẽraa jira b̃idee. Maadam̃aiipa apida piuda-e paji. M̃ag̃i lagok'a eperãarã piuda t'ẽepema apata.

¹⁵ Mamaa ichiaba bat'at'aajida jõmaweda t'ĩ p'ã-ee beerã ma libro chok'ai p'añirã t'ĩ p'ã jẽra b̃ide.

21

Pajã chiwidi m̃aik'aapa eujã chiwidi

¹ M̃apai m̃ia unuji pajã chiwidi m̃aik'aapa eujã chiwidi, naapema pajã m̃aik'aapa eujã p'usa ome jõdarida perã.

² Unuji p'uuru Tachi Ak'õrepa ichi-it'ee jir̃it'erada. M̃ag̃i Jerusalén p'uuru chiwidi baai cheji it'ariipa, Tachi Ak'õre baparim̃aiipa. Pi-ia baji. Wẽra chi-oo pi-ia j̃iparik'a miak'ãiit'ee pak'ãri, m̃aga pik'a baji ma p'uuru.

³ M̃ag̃a ak'imaa b̃ide ũriji ángel Ak'õre su-ak'i beeparideepa golpe pedeeru:

—frá Tachi Ak'õre bapari eperãarã t'ãide. Bapariit'ee eperãarã ome. Ichi p'uuru padait'ee. Tachi Ak'õre ichi k'ap'ia bapariit'ee ãra ome m̃aik'aapa ãra Ak'õre pait'ee.

4 Ichia eperãarã tauba jômaweda wêpapiit'ee. Mãirã waa piuda-e pait'ee; waa jarajêeda-e pait'ee; waa p'ua sentida-e pait'ee, irua mãgee naawedapema ne-inaa jômaweda wêpapiit'ee perã.

5 Mãpai chi su-ak'i bîpa ma rey su-ak'i beeparide mãgaji:

—Írapî mia ne-inaa jôma chiwidi papiit'ee.

Ichiaba mîmaa mãgaji:

—P'ãji nãgí pedee, mia wãarata jarapari perã.

Maap'eda mãgaji:

6 —Oojipî mia k'îsia iru bada. Mita Alfa; nejômaata naa. Ichiaba mîta Omega; nejômaata t'êe. Apida opisîa nîbî pirã, mia panîa parî teet'ee eperãarã chok'ai p'anapipari, mãgí panîa poatri uchîa bîdepema. Mãgí panîa tok'ãri, ichîta mî ome bapariit'ee.

7 K'achîa p'oyaaparîpa mãgí ne-inaa chiwidi jômaweda iru bait'ee. Ma awara mîta iru Ak'ôre pait'ee; jôdee iru mî warra pait'ee.

8 Mamîda waawee-idaa beerã mîde ijãadait'ee; ijãa amaarutaarã jômaweda ijãadak'aa beerã ome; k'achîa ooi awaa p'anîrã; chîara peepataarã; p'ek'au oopataarã; jaipanaarã petau tau k'awaa beerã ome; ne-inaa juapa ooda k'îrapite it'aa t'îpataarã mãik'aapa jômaweda seewa jarapataarã; mãgeerã p'ananadait'ee ma lagok'a t'îpîtau azufre ome jêrajêraa jira bîde mãik'aapa t'êepema piuda apata mama piudait'eeda aji, ichîta mãgá mî ik'aawaapa t'îmî p'anapataadait'ee perã.

Jerusalén p'uuru chiwidi

9 Māpai ángel mĩmaa cheji. Māgí angeleerã sieteerãpa vaso ne-inaa k'achiapa ipuru iru p'anadap'edaadepema paji. Māgĩpa mĩmaa māgaji:

—Chéji. Mia ma Oveja Chak'e wēra pĩmaa ak'ipiit'eeda aji.

10 Ma k'āimok'araa pik'a bide Tachi Ak'õre Jau-repa unupida mĩmaa, māgí angelpa mi ateeji ee it'ia bi nok'odee. Mama p'anide ichia mĩmaa ak'ipiji Tachi Ak'õre p'uuru jirit'erada, Jerusalén, baai cheru it'ariipa, Tachi Ak'õre baparimāiipa.

11 Ma p'uuru urua nĩbaji Tachi Ak'õre k'ĩra wāreepa. Urua baji māu pi-ia bēi-sāa jaspek'a.

12 Ma p'uuru t'iak'au nĩbaji muralla waibia it'ia bĩpa. Aide t'ĩupata doce paraaji. Ma t'ĩupata chaa ángel aba bainĩ baji. Ichiaba ma t'ĩupata chaa Israeldepa uchiadap'edaa ēreerã docedepema t'ĩ aba p'ã baji.

13 Ma muralla i chaa t'ĩupata õpe-õpee p'anajida. Ak'õrejĩru uchiapari eere t'ĩupata õpee paraaji; norte eere ichiaba; sur eere ichiaba; ak'õrejĩru baaipari eere ichiaba.

14 Ma p'uuru t'iak'au nĩbada muralla edupema basa doce iru baji. Ma basa māu pi-iadee ooda paji. Māgí basa chaa ĩri Oveja Chak'e ome nipap-atap'edaarã doce t'ĩdepema t'ĩ aba p'ã baji.

15 Ma ángel mĩmaa pedee badapa pak'uru nēedee ooda juade atee wāji. Māgĩpa ma p'uuru chaamaa beeji; chi muralla, chi t'ĩupata māi paara.

16 Ma p'uuru kuádria baji. Angelpa māgí pak'urupa chaak'āri, dos mil doscientos kilomet-

ros baji. Chi teesoo chi jobia, chi it'ia paara dos mil doscientos kilometros baji.

17 Ma muralla ichiaba chaaji. Sesenta y cinco metros baji, eperãarãpa chaapatak'a, mǎgá chaa bada perã ma angelpa.

18 Ma muralla mǎu pi-ia jaspedee ooda paji. Chi p'uuru nēedee ooda paji; nēe pi-ia, maarepida nejarra wēe. Bēi-sǎa baji vidriok'a.

19 Ma muralla basadepema mǎu, mǎu pi-ia ome p'oirá baji; nǎgee mǎu pi-ia k'ĩra t'ãdoo, chi naapema basa mǎu pi-ia jaspe ome; araarepema zafiro ome; omé eerepema ágata ome; õpee eerepema esmeralda ome;

20 k'ĩmari eerepema ónice ome; joisomaa eerepema cornalina ome; seis eerepema crisólito ome; siete eerepema berilo ome; ocho eerepema topacio ome; nueve eerepema crisoprasa ome; diez eerepema jacinto ome; once eerepema amatista ome.

21 Ma murallade t'ĩupata doce perla docedee ooda paji; t'ĩupata chaa perla abaadee. Calle já nēedee ooda paji; nēe pi-ia, maarepida nejarra wēe. Bēi-sǎa baji vidriok'a.

22 Mia Tachi Ak'õre te waibia unu-e paji ma p'uurude, Tachi Ak'õre Waibia mama bapari perã ma Oveja Chak'e ome. ãrata ma p'uurudepema Ak'õre te waibiaak'a, ãramaa it'ari p'anĩrãpa mama ichita it'aa t'ĩpataadait'ee perã.

23 Ma p'uurude p'anĩrãpa ak'õrejĩru jēra wa atane ĩdaa faltada-e pait'ee, Tachi Ak'õre k'ĩra wãreepa jērait'ee perã ma p'uuru ĩri mǎik'aapa ma Oveja Chak'e ĩdaait'ee perã lamparak'a.

24 Ma p'uuru ñdaade na eujãdepemaarã k'ĩra t'ãdoo nipapataadait'ee mãik'aapa na eujãdepema reyrãpa ãchi net'aa pi-ia aneedait'ee ma p'uurudee, Tachi Ak'õremaa tee k'inia p'anadairã.

25 Ma murallade t'ĩupata jõmaweda ichita ewa ñibait'ee. Jĩadak'aa pait'ee; mama p'ãrik'ua wẽ-e pait'ee perã.

26 Na p'ek'au eujãdepemaarãpa net'aa pi-ia iru p'ani aneedait'ee mãik'aapa Tachi Ak'õremaa teedait'ee.

27 Mamĩda ma p'uurude ne-inaa k'achia apida unuda-e pait'ee. K'achia oopataarã apida mãik'aapa seewa jarapataarã apida mama unuda-e pait'ee. Aba unudait'ee Tachi Ak'õrepa t'ĩ p'ãpidaarã Oveja Chak'e librode.

22

1 Mãpai ma angelpa mĩmaa ak'ipiji to uchia bi Tachi Ak'õre Oveja Chak'e ome su-ak'i beeparideepa. Aĩdepema pania maarepida nejarra wẽe baji. Bẽi-sãa baji vidriok'a. Ma paniapa eperãarã ichita chok'ai p'anapata.

2 Mãgĩ to weepachi p'uuru calle jã esajĩak'a. To i chaa pak'urura paraaji. Mãgĩpa eperãarã chok'ai p'anapipari. Mãgĩ nejõ chauda doce chaupari año abaade. Chi k'irupa eperãarã k'ayaa k'ĩra t'ãdoo jipapari.

3 Ma p'uurude wẽ-e pait'ee ne-inaa apida Tachi Ak'õrepa k'achiade baapida, naapema eperãarãpa p'ek'au k'achia oodap'edaa k'aurepa. Mãga pait'ee Tachi Ak'õre, Oveja Chak'e ome su-ak'i beepari ma

p'uurude bapari perã. Mama ichideerãpa ichita it'aa t'ĩpataadait'ee irumaa.

⁴ Iru k'ĩra unudait'ee mãik'aapa ãchi tau bĩrĩde iru t'ĩ p'ã iru p'aneadait'ee.

⁵ Mama p'ãriu-e pait'ee. Ichideerãpa lámpara ãdaa wa ak'õrejĩru jẽra faltada-e pait'ee, Tachi Ak'õre Waibia jẽrapariit'ee perã ãchi ãri. Reyrãk'a ichita p'anapataadait'ee iru ome iru truade.

Taarã-ee Jesucristo waya cheit'ee na eujãdee

⁶ Mãpai ma angelpa mĩmaa mãgaji:

—Nãgĩ pedee ijãaipia bi wãara perã. Tachi Waibiapa ichi Jaure pẽiji wãarata jarapimerã ichi pedee jarapataarãmaa. Ichia aupaita pẽiji ichi ángel, mãgĩpa ichideerãmaa k'awaapimerã ne-inaa taarã-ee p'asait'ee.

⁷ Jesupa mãga bi:

—¡Úriti! ¡Taarã-e mi cheit'ee! O-ĩa p'ani jõmaweda oopataarã Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a na p'ãdade.

⁸ Mi, Juanpata unuji mãgĩ ne-inaa jõmaweda angelpa mĩmaa unupida. Ichiaba mĩata ũriji ma pedee jõmaweda irua mĩmaa jarada. Maap'eda mi bedabaidachi ma ángel k'ĩrapite irumaa it'aa t'ĩit'ee.

⁹ Mamĩda ichia mãgaji:

—¡Jãga oonãaji! Pik'a mãik'aapa pi ãpemaarãk'a mi Tachi Ak'õre-it'ee mimiapari. Parã mimiapata iru-it'ee, jaradak'ãri Tachi Ak'õre Jaurepa jarapi bik'a mãik'aapa jõmaweda ijãapataarã mimiapata iru-it'ee oodak'ãri na pedee p'ãdade jara bik'a. Tachi Ak'õremaa aupaita it'aa t'ĩpáde aji.

10 Ichiaba mǎgaji:

—Ne-inaa maarepida oonáaji eperǎarǎpa k'awaanaadamerǎ Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida na p'ǎdade, taarǎ-e aide jara bi p'asait'ee perǎ.

11 Maperǎ awaraarǎmaa ne-inaa k'achia oopataarǎpa at'ǎri mǎga oopataadait'ee mǎik'aapa k'achia ooi awaa p'anapataarǎ at'ǎri mǎga p'anapataadait'ee. Jõdee ne-inaa pia oopataarǎpa at'ǎri mǎga oopataadait'ee mǎik'aapa awara bidaarǎ Tachi Ak'õre-it'ee at'ǎri oopataadait'ee irua oopi bik'a.

12 Jesupa mǎga bi:

—jÛriti! Taarǎ-e mi cheit'ee ne-inaa mia k'isia iru bi jõmaarǎmaa teede. Ma ne-inaa teeit'ee eperǎ chaachaa, irua ne-inaa oopata pari na eujǎde bak'ǎri; ne-inaa pia irua oopata pari maa-e pirǎ ne-inaa k'achia irua oopata pari.

13 Mita Alfa; nejõmaata naa. Ichiaba mita Omega; nejõmaata t'ëe.

14 'O-ia p'ani chi p'aru t'õdap'edaarǎ Oveja Chak'e waade, ǎchia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wëpamerǎ. Mǎirǎta k'odait'ee ma pak'uru eperǎarǎ chok'ai p'anapiparidepema mǎik'aapa t'ïudait'ee ma p'uuru chiwidi t'ïupatamǎi.

15 Mamida ma p'uurude unudak'aa pait'ee nǎgee eperǎarǎ: k'achia ooi awaa p'anapataarǎ; jaipanaarǎ; petau tau k'awaa beerǎ; p'ek'au oopataarǎ; chïara peepataarǎ; ne-inaa juapa ooda k'ïrapite it'aa t'ïpataarǎ mǎik'aapa jõmaweda seewa jarapataarǎ chïara k'ïrapataarǎ ome. Mǎgeerǎta unuda-e pait'ee ma p'uurude.

16 Jesupa mǎga bi:

—Mi ángel pëiji irua na jōma k'awaapimerã pĩmaa, pia jōdee k'awaapimerã mĩde ijãapataarãmaa, ãchi chip'epata chaa. Mi Rey Daviddeepa uchiada. Mi chi ïdatipododepema lucerok'a bi.

¹⁷ Tachi Ak'õre Jaure mãik'aapa Oveja Chak'e wëra; Cristodeerãpa eperãarãmaa jarapata:

—¡Chéti!

Jōmaarãpa na pedee ũrirutaarã auk'a jaradaipia bi:

—¡Chéti!

Jōma opisia p'anĩrã chedaipia bi eperãarã chok'ai p'anapipari pania tode, mǎgá ichita p'anapataadait'ee. Mǎgí pania Tachi Ak'õrepa pari teepari chi to k'inia p'anĩrãmaa.

Juanpa ũraada na libro p'ã auparude

¹⁸ Írã mia ũrait'ee chi ũrirutaarãpa Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida na p'ãdade. K'ĩrak'aupai Tachi Ak'õre Jaurepa na p'ãdade jarapida awara jarateedai. Apidaapa mǎga ooruta pirã, Tachi Ak'õrepa ma ne-inaa k'achia jarada na p'ãdade, mǎga p'asapii ãchima.

¹⁹ Ma awara k'ĩrak'aupai wëpapidai Tachi Ak'õre Jaurepa jarapida pedee na p'ãdade bi. Api-daapa mǎga ooruta pirã Tachi Ak'õrepa iru bapĩ-e pait'ee ichi p'uuru chiwidide, na p'ãdade jara bi. K'opi-e pait'ee ma eperãarã chok'ai p'anapipari pak'urudepema, ai p'uurude bi.

²⁰ Jesucristo, chi na p'ãdade jara bi k'awapidapa mǎgapari:

—Taarã-e mi cheit'eeda aparti.

Mi, Juanpa jara bi:

—¡Amén! ¡Chéji, Tachi Waibia Jesús!
21 Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã
jõmaweda pia ak'i bapariimerã. Amén.

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441